

1885.

Tizennegyedik évfolyam.

TORONTÁL.

3-ik szám.

Csütörtök, január hó 15-én.

VEGYESTARTALMU HETILAP. — A MEGYE KOZLÖNYE.

<p>Megjelen hetenként egyszer, csütörtökön.</p> <p>Szerkesztői iroda: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskerekén.</p> <p>Előfizetési feltételek: Egész évre . . . 6 frt Félévre . . . 3 frt Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.</p>	<p>Hirdetések és melléletek — utóbbiak a kincstári illetékekkel együtt 1 frt 50 krral számítva — minden nyelven vétetnek föl a kiadóhivatalban. — Kéretik az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.</p>	<p>Hivatalos hirdetések: A „Torontál”-ba iktatandó hivatalos hirdetések előlege- sen beküldendők, még pedig 100 szög egyszeri hirdetésért 1 frt, 100—200 szög 2 frt, 200—300 szög 3 frt és így tovább. Azonfelül minden egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj és az esedékes nyugtá- bélyeg is beküldendő.</p>	<p>Magán hirdetések: A 3-hasábos garmonsor első hirdetésnél 6 kr., többszörinél 4 kr. Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.</p> <p>Kiadóhivatal: Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Becskerekén, hová az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.</p>
--	---	--	---

N.-Becskerek, január 15-én.

—s.—f. A zilált pénzügyi viszonyok, párosulva a fényűzés és nagyra- vágyás fekélyeivel, az alacsony erkölcsi állapotok, karöltve a lételemi küzdelem nehéz tusájával, végre krízisben törtek ki, mert a társadalomban valami belső láng emészt, mely azt végromlással fenyegeti. Híjába panaszkodik a világ rosz termés és rosz üzletjárásról, a szűk- séglet csak egyre nő; híjába bukna el vállalatok után vállalatok és czégek után czégek, a fényűzés és a divat azért csak terjednek, terjednek ijeszítő mérvben.

És a midőn e társadalmatbontó zür- zavarnak a kulcsát keresik, még olyan hang is akad, mely azt mondja: „Cherchez la femme” és e bukások és öngyilkosságok okául a nőt is emlegeti. De hat igaz volna-e, lehetséges volna-e az, hogy a nő volna okozója annak a társadalmi korrupciónak, mely a pénz- ügyben oly hathatós módon nyilatkozik. Hat a nő — kit az emberiség angyalá- nak szeretnek nevezni — az volna-e a társadalom megromló igéje, emésztő férgé?

Egy kicsit merész az állítás, elha- markodott a pálcáztorés és szigorú a kritika.

Igaz — és sajnálattal kell bevallani, hogy a nő a fényűzésnek a főzástlő- vivője. Igaz, hiszen éppen mi küzdünk és küzdünk folyton a modern élet e kí- növése ellen!

De vajlon a férfiak nem fényűzők-e? Vajlon a férfiak nem rabjai-e épp úgy a divatnak, mint a nők és vajlon a férfí- divat nem-e drágább még, mint a nőké. Hiszen az a kicziczomázott monoklis dandy sokkal hiúbb, fényűzőbb és divatosabb, mint a nő, ki párisi mintájú ruhákban jár!

Azt szeretik mondani, hogy a sik- kasztások nagy sora, a szerencsétlen- ségek sorozata és a pénzkrisis akut volta onnan ered, hogy a háztartás telhetetlen torka nem elégszik meg a férj nagy jö- vedelmével. Fényes salonok és estélyek, saját fogat és páholy, fűrdő és nyaraló, ruha és ékszerek, ezek a pénzügyi tönk- nek alapkövei?

Tény és való!

De kérdjük, vajlon e salonokban nem lakik-e a férj is, az estélyeken nem mulat-e szintén? Vajlon a férj nem hajtat-e szintén logatán a páholyba, vaj- lon ő nem élvezi-e épp úgy a fűrdőt és nyaralót, és vajlon selyem nyakkendő- jén nem csillog-e a gyémánttű!

Miért tehát a nőre hárítani a bűnt? Miért őt okozni? Igaz, hogy sok eset- ben a nő vágyai e kiadások, de azt meg határozottan állíthatjuk, hogy épp annyi eset van arra is, hogy maga a férfi kívánsága e nagyuri élet.

És elvégre, ha a férfi ellenzi e fény- űzést, legyen férfi, érvényesítse akarátát neje irányában, vessen gátat a pazar- lásnak, hiszen ő az úr, a kormányos, a parancsnok. Csakhogy könnyű a köny- nyelműt könnyelműsége csabítani!

De mindezekről eltekintve, akkor, midőn százazekről és milliókról van szó, lehet-e bármily fényűző háztartást indok- nak venni? Hiszen ily nagy összegeket nem nyelhet el a salon. estély, fogat, páholy, fűrdő, nyaraló, toilette és ék- szer! Hanem hát: cherchez l'homme! Nagyratörő, nem sikerült spekulációk, klubok, kártya . . . és több efféle, ezek könnyebben nyelik el e mesés összege- ket; egy balul kiültölt üzletkötés, egy éjszakai pech a kártyán . . . ezek a tel- hetetlen danaidak-hordói pénz ő felsé- gének.

A nő, bármily fényes házat visz, még takarékosra bírja a férfit ahhoz képest, a mit vendéglőkben elköltene. Mert kinek hajlama van fényűzéshez ott- hon, az könnyelmű a vendéglőkben. És a férjnek, ha otthona kedves, nem nyil- lik annyi alkalma a pénzköltésre, mert a férfinak a nő csak akkor kerül sok pénzébe, ha e nő nem a neje!

Áutakon járnánk tehát, ha e társa- dalmi korrupció okozójául a nőt akar- nók felhozni; hiszen azt a néhány kivé- telt nem akarjuk oltalomba venni, de ál- talánosságban e vádat, e gyanút el kell hárítani a nőkről!

Cherchez l'homme!

A polgárosított határörvidéken fenálló házközösségi intéz- mény megszüntetése tár- gyában

Torontálmegye alispánja a megye bizottsága- nak 1884. évi 1334. hgy. sz. u. hozott hata- rozata folytán a megye közönsége nevében következő feliratot intézte az országgyűlés képviselőházhoz:

(Folytatás)

I.
A polgárosított határörvidéken fenálló házközösségi intézmény jelen alakjában egy hosszú történelmi fejlődés eredménye, mely eredményben a történelmi múlt minden neve- zetesebb mozzanata visszatükröződik és a melyben a legellenetesebb szempontok er- vényesülései még most is együttesen jelen- nek.

Eredete kétségtelenül egy, az összes dél- szlávoknál ismeretes, sajátos, és úgy a római, mint a german és magyar jogne- zettől lényegesen eltérő társadalmi szerve- zetre vihető vissza, a mint ezt az intézmény fentartására és fejlesztésére tagadhatlanul leg- nagyobb befolyást gyakorolt 1807. évi alap- törvények életbe léptetésére vonatkozó leg- felsőbb rendelet is minden fentartás nélkül elismeri.

Ezen ténynek, t. i. az intézmény szláv eredetének feltétlen elismerése nemcsak történelmi, de egyúttal gyakorlati ér- tékkel is bír, különösen a kérdés végmegol- dása alkalmával; mert hisz itt — legalább nézetünk szerint — nem annyira azon a min- denkori napi igények által az intézményre a határörvidéken rákövetendő idegenszerű intézkedéseknek, mint inkább az intézmény ősi jogi természetének kell irányá- dónak lenni; azon jogi természetének, mely a nép felfogásában még most is a leg- élénkebb emlékeztetést és melyet a katonai uralom százados befolyása ép oly kevésbé tudott eltörölni, mint azon, az utolsó másfél tízed alatt tett nem kevésbé idegenszerű kísérletek, hogy az intézménybe a modern egyéni magánjog elvei vitessenek bele.

Ha — erős meggyőződésünk szerint — a házközösségi intézmény megszüntetésénél első sorban az intézmény ősi alakzatából kell kiindulnunk s onnan találni meg az áthidalás módozatát országos magánjogunkhoz: akkor nem ismerhetünk fontosabb kötelességet, mint ezen ősi alakzatot, legalább néhány jellemző vonásban e helyt is feltüntetni.

A történelmi adatok erre vajmi kevés támpontot nyújtanak, mert a határörvidék története csak ott foglalkozik az ügygel, hol

az intézmény hatósági beavatkozás tárgyát képezi, s ezen hatósági beavatkozások ritkán felelnek meg az intézmény most jelzett ter- mészetének, hanem többnyire valamely ettől eltérő szempont érvényesülését czélozzák; de épen a történelmi adatok ezen hézagoss volta miatt tartjuk gyakorlatilag is fontosnak annak elismerését, hogy az intézmény del- szláv eredetű; mert ez feljogosít bennünket arra, hogy más adatok hiányában mintánk tekintsük az intézményt azon, más délszláv népeknél most is élő formájában, melyben az idegenszerű behatások nyomait magán nem viseli.

Ha az intézmény lényegét kutatjuk, úgy a mint az a nép felfogásában ma is él, és a délszláv népeknél jogi rendezést is nyert, pl. a szerb polgári törvénykönyvben is, úgy lát- hatjuk, hogy ott nyoma sincs azon felfo- gásnak, melyet a törvényjavaslat indokolása és annak egész szle- leme mint axiómát és állítólagos szerzett jogot feltüntet: mintha t. i. a házközösségi vagyonhoz minden egyes élő házközösségi tagnak, mint egyének elkülönített és elkülö- nítve is érvényesíthető egyenlő tu- lajdonigénye volna: hanem ellenkező- leg, ezen felfogás szerint az egyes tag, mint ilyen figyelembe sem jö- het, eltűnik, felolvad mintegy a házközösségben mint jogi egység- ben, mely jogi egység annyira elkülönített a benne élő egyénektől, hogy határozottan és kifejezetten nemcsak a most élőkre, hanem a születendőkre is kiterjed, s azok jogosultságát a vagyonhoz ép oly módon elismeri, sőt biztosítja, mint a már benne élőkét.

Az egész vagyon az egész házközösségé, mint egység s az marad egyes tagok kilé- pése vagy elhalálása után is; az egyes ta- gok változhatnak, de nem változik az egységes család, mely folytonos regenerációjában is mindig egy jogi személy s mint ilyen egyedüli tulajdonosa a vagyonnak.

Ezen alapelvek következményeit levonni később fogjuk, mert mi ebben látjuk leg- hatalmasabb indokát a mi felfogásunk helyessé- gének, mely az általunk ajánlott felosztási módozatot nemcsak indokoltá, de egyenesen szükségessé teszi.

Egy további igen lényeges sajátosága az intézménynek az, melynélfogva törvényekben és elméleti írónál egyaránt patriarcalis intézménynek nevezetik (l. 1850. alap- törvény 31. §-a).

Ezen patriarcalis jellegét a katonai uralom sem tamadta meg, sőt mindenkor hatha-

TÁRGYA.

Emlékjegyzeteimből.

(Folytatás.)

Vajda egy modern ruhába öltözött való- ságos bibliai jó pásztor volt egyéniségében is, lünnös gondolatok és rosz indulatok nél- kül. — Igenytelen, nem szép, de rokonsze- ves külseje bizalmat keltett, és becsületes arcvonásából és szelíd szeméből tettetést vagy álnokságot a leggonoszabb lelek se ol- vashatott.

És Vajda soha se imádkozott, de minek is imádkozott volna az, a ki talán soha még gondolatban se vétkezett.

Ki mindig a természet egyházában tar- tozkodott, könnyen megóvhatta az emberek között felfeltűnő erkölcsi ragályoktól.

Munkáiak szelleme a szabadság evan- geliuma, magán és nyilvános élete kész prop- andeum.

Áldást hozott az életbe és áldást vitt a sirba magával.

Kunossnak egész élete valami elvesztett, az emlékezetben kedvesen élő, visszasavár- gott, de reménytelenül óhajtott tárgy utáni epedés volt.

Pédagogiai munkái, melyekben pedig a realismusként kellett uralkodni, nem óvtak meg a talápnélküli rajongástól.

Annak a sentimentalismusként volt rabja, melyet e földön lehetetlen kiszabadítani.

Talán, ha Geibelt olvashatá, még kígyó- gyulhatott volna. — Ő több versében elmondá:

hogy beküldi ki az ész a szívet, a való a költészettel?

Halala, mely már 33 éves korában bekö- vetkezett, abba menté az ezen földön aligha megszüntethető lelki küzdelmekből.

Czuczor Gergelyt sokszor behívták Pan- nonhalmara, de ő csakhamar ismét Pestre jött, hogy az életben és tudományokban megosztva örömet találja.

Gazdag könyvtár és gazdag asztal volt a zárdában is, de nem volt színház, nem volt zene és nem voltak meg a kedélyt és lelket felvillanyozó társaságok.

Ha a régi szerzetesi fegyelem avult in- tézményeiben fenntartható lett volna, Czuczor bizonyosan jobb pap lett volna és rosszabb író. Természettől olyan kedves modora volt, a melylyel a legszárabb tudományt is meg lehet kedvelteni. Azért hármint állítson a mű- kritika vagy irodalomtörténet, ő nagyobb és jelesebb tudós volt mint költő.

A hatalmas trias pártfogása és védelme alatt állott, de azért boldogságát a saját maga által alkotott zárt körben kereste. — Szellem- aristocrata volt, s azért vajmi keveset törö- dött azokkal, a kik ambícióját, vagy irodalmi reputációját nem legyezheték. Mint papos ga- veller legalább egy araszszal rövidebb hosz- nyát hordott a szabályszerűnél, és fehér ing- gallérát felül a mellényen kibajította.

Neve és arca egyaránt a régibb száza- dok formációt és jellegét képviselték. Beret- váltan ezen arcz némi kedélyességgel páro- slott makacsagot árult el, beretválással fel- tűnőbb lehetett, de a szellem és kedély rovására.

Részt vett az ósdiak és újítók minden csatájában, de azért csak akkor bontott, ha

az új alkotáshoz jó és kész anyaggal ren- delkezett.

A lyrával soká kaczerkődött, de mert nem bírt hódítani, végleg abba hagyta.

A mihez komolyan hozzáfogott, azt töké- letesen be is végezte. Sokoldalúsága nem csak hírnevét, hanem az irodalmat is emelte. Mint az egyház emberei igen gyakran, gazdagon terített asztal örömeiől távozott meghalni.

Az emberek áldásteljes asztalától, az Ur malaszteljes asztalához.

Abban halt meg, a mitől legkevésbé félt — choleraiban.

Garay János jobban női mint férfui kedélyű, a családélet szentélyének cultusában túltett meg az arabsokon is. Még irodalmi munkái is csak akkor folytatta kedvvel és sikerrel, ha szerető neje közel ült hozzája; ha gyermekei körülte játszottak.

Külsejében nem volt legkisebb költői sem, de belső világa gazdag volt ama kincsekben, melyek a nemes lelkek legkiválóbb birtokát alkotják.

Már természetűl csendes, szelíd és bá- tortalan lévén, a külső és benső szokatlanabb emóciók nem csak megzavarták, hanem rend- szeresen folytattott munkálódásában rövidebb időre meg is zibbasztották.

A 48-iki szabadságharcra vonatkozó lel- kesítő és hazafias költeményeit reszkető kéz- zel és szorongó kebellet írogatta.

Révay, Vörösmarty és Uhland voltak esz- ményképei, a miért munkálatának bizonyos része németül volt írva magyar nyelven.

Egyetlen fajban se volt kitűnő, de nem is volt középszerű. — Képes volt magasa- repülni, de a sasokkal nem versenyezhetett.

Ifjúkori életét nem ismerem, de mint

családfő csak elvéve volt látható oly helye- ken vagy társaságokban, hová nejt és gyer- mekeit el nem viheté.

Vendéglőben vagy sörházban írótsársai közt való megjelenését rendkívüli esemény- ként üdvözölték.

Erdélyi János volt legkedvesebb és leg- bizalmasabb barátja.

Kölcsönösen pártolták és dicsérték is egy- mást, a nélkül, hogy Garay más iránt valaha igaztalanná lett volna.

Garay mindvégig hiva maradt az Athe- naumnak, a nélkül, hogy később mint szer- kesztőt a trias befolyása ne feszélyezte volna.

Igen találon definiálták egymást Petőfi- vel. Garay a Petőfi költeményeit vad rózsák- nak nevezte, Petőfi a Garayéit úvegházban fejlesztett nárczisoknak.

De azért mindkettő túlhajtott az igazságon. Szintén ama jó hazafiak közé sorolható, kiknek áldásdús éveiből a szabadságharc ka- tastrophaszerű vége nehányat elrabolt.

Hogy szeretett és népszerű volt, meg- mutatta a nemzet gondoskodása tiszteltre- méltó özvegyéről és árváiról.

Erdélyi János ama nem nagyszámu szerencsések egyike volt, kik csakhamar ke- gyenceivé lettek a közönségnek.

Épen a negyvenes években nyert ész- lelhetőbb fejlődést a szépirodalom, a nyelv tisztábbá és erősebbé, a gondolatok tömöreb- bekké és súlyosabbakká, a kivitel művészebbé és mesteriebbé kezdettek lenni, s a ki a ha- ladás ezen symptomáit munkáiban egyesítheté, nemcsak feltűnt, hanem méltányollott is.

(Vége következik.)

Lauka Gustáv.

lós támogatásban részesítette s csakis az 1871., 1872. és 1873. évi átmeneti törvények ejtették rajta oly csorbát, mely végtelen erkölcsi súlyosságot vezetett rövid idő alatt.

Jelenkeznek pedig ezen patriarchalis jelleg abban, hogy minden házközösségben első és irányadó személyiség a háziatyja, ki a házközösségi egységnek mintegy jelképe és jogi személyiségének kifele képviselője, a nélkül, hogy annak feltétlen ura és zsarnokává lehetne. Reszese a patriarchalis kormányzatnak és közös tárgya a patriarchalis tisztelet és közbecsülésnek a házi atya, ki a ház belsejében ép oly discretionarius rendelkezéssel elhatározhat, mint az előbbi.

Ha még hozzátesszük, hogy a vagyon állaga feletti rendelkezés a házi atya és anyja minden kiváltságos előnye dacára is a közösség egyetemét illeti, melynek képviselője a nagykorú férfiak hivatalok (l. szerb polgári törvénykönyv 510. §.), és hogy ezek tanácsát minden fontosabb ügyben kikérni a házi atyának az ősi szokás által parancsolt kötelessége: elmondjuk mindazt, mi az intézmény eredeti alakjában lényeges volt.

Az, a mi ezenkívül a polgárosított határvidékeken fenálló intézményben ettől eltérő módon foglaltatik: a történeti fejlődés hozta bele, mely különösen két érdek uralma alatt állott:

a) A 17. század végétől egészen a jelen század közepéig a honvédelmi érdek volt a rendezésnek irányadó;

b) azóta pedig azon feladat lebegett a törvényhozó szeme előtt, hogy ezen, az országos joggal a legelősebb ellentétben álló intézmény a modern egyéni magánjoggal minél nagyobb összhangba hozható.

Mindkét szempont lényegesen változásokot idézett elő benne, mely változásokat kimutatni azért tartjuk kötelességünknek, hogy másokban is meggyőződést keltsünk azon megingathatlan hitünk és tudatunk iránt: miként az általunk javasolt megszüntetés sokkal inkább felel meg a tiszta házközösségnek, mint a törvényjavaslaté, mely nézetünk szerint azon végzetes töredékből indul ki, hogy a lélekszám szerinti osztály a házközösségi intézmény természetét által igényeltetik: holott az nem egyéb, mint egy a történeti események által erőszakosan besodort idegen olvnek végletekig való alkalmazása.

Ennek igazolását láthatjuk a következő történeti adatokból.

Midőn a török elleni védekezés céljából a 16. század II. és a 17. nek I. felében az elnéptelített végvidékekre különböző del-szláv törzsek betelepítettek s a magyar országgyűlés határozott tiltakozásai dacára ezen „dubiae fidei homines”, — mint őket pl. az 1567. évi 30. t. cz. nevezi, — mindennemű privilegiumokkal felruháztattak, ezek a házközösségi intézményt, mint társadalmi együt-létük szervezetét, magukkal hozták azon ősi formában, melyet imént vázoltunk.

Kezdetben a hatóságok nem sokat törődtek az intézménnyel s a 17. században mindössze annyit találunk feljegyezve róluk, hogy Lipót többrendbeli privilegiumokban az adományozott földbirtok elidegeníthetlenségét mondotta ki a kommunikációra, mi által Magyarország is megteremtelt a „bastina”, az elidegeníthetlen törzsvagyon, melylyel a házközösségek önfentartási ösztönből mindenütt birtok. Lipótnak és az ezen privilegiumokat megerősítő Józsefnek ezen rendelkezése, valamint az összes későbbi intézkedések, melyek a 17. században egymásután fel és le-tunt „Grenzsystemek”-ben olvashatók, honvédelmi rendeltetéssel bírtak, czéljuk az lévén, hogy a betelepítettek, elidegeníthet-ten földbirtokuk által fenntartva, az államkincs-tár megterhelése nélkül állandó határvédelmet képezzenek a török ellen.

Még szembetűnőbb módon érvényesült a katonai szempont a 17. század II. felében és az 1807. alaptörvényben, miután felismerték az intéző körök a házközösségnek egy oly sajátosságát, mely a katonai szolgálatot különösen a szolgálatképes katonák száma és olcsósága tekintetében minden más társadalmi szervezkedésnél jobban támogatta. Kétségtelen ugyanis, hogy azon nagyszámú családok között, kik a házközösségben együtt élnek, a munkamegosztás oly fokig vihető, mint semmi más családban; s így lehetővé tétetik az, mire az akkori viszonyok között leginkább szükség volt, hogy t. i. a házközösség erőteljes férfutjai folytonosan fegyverben áll-hatnak, míg a többiek a mezőgazdaságot és házi teendőket folytatják oly sikerrel, hogy ennek gyümölcseiből a katonák is eltartathatók. A jelszó az volt: minél több ingyenes katoná, s minthogy erre a házközösség kitűnő eszköz volt, elfogadhatott nemcsak ott, hol készen találtak: a szláv lakosságnál, de rákötözték a más nemzetiségű határőrökre: magyarokra, németekre és románokra, úgy hogy pl. Torontálmezeje házközösségben lakó népesség között a szerbek csak viszonylagos többségben vannak, sőt a többi nemzetiségek együttvéve a szerbeket meg is haladják.

De a katonai kormány még tovább ment; nemcsak felhasználta és alkalmazta az intézményt úgy a hogy találta, hanem át is ido-mította úgy, hogy az ő czéljainak legin-kább megfelelt. S e tekintetben az 1807. alaptörvény valódi mestermű, mely valóban ritka ügyességgel olvasztotta be a házközös-ségi alapelvek közé a katonai érdek parancsolt rendelkezéseket, s megmáskította az intézményt annyira, hogy akadnak sokan, kik

ez egyenruhába bújtatott alak mellett az ősi intézményt szem elől tévesztik s csupán az-ert, mert itt mondatik, és egy későbbi törvényben ismételtetik, sőt kiterjesztetik, elhi-szik, hogy a házközösségi tagoknak egyenlő és felosztás esetén elkülönítetlen is érvénye-síthető egyéni igényeik vannak a közös-ségi vagyonhoz.

Nem lehet feladatunk ezen igen részletes törvény egyes rendelkezéseire itt kiterjesz-kegni, hanem szorítkozunk annak elősorolá-sára, a mivel beigazolandjuk, hogy a katonai szempont sok idegenszerű rendelkezést hozott be, melyek meg ma is irányadók, sőt szer-zett jogoknak is szoktak tekintetni.

Ilyen első sorban azon túlsúly, mely a vagyon feletti rendelkezésre nézve a harc-képes férfiaknak adatik, miáltal a nők — kik különben a házközösségben mindenütt csak másodrendű tényezők, — teljesen el-nyomattak, különösen, miután egy további in-terkedés szerint: „A házközösség minden férfi tagjának egyenlő igénye van a földbirtokhoz, de ha ezek közül valaki kilep, ezen jogát el-veszti, és az eo ipso a többi férfira háromlik. A férfiak kihaltával ugyanazon jog ugyanazon módon átszáll a nőkre” stb.

Már fentebb megjegyeztük, hogy a tu-lajdonjog ilyen formulázása félreismerése a házközösség egységes természetének, belevi-telve az egyéni jogoknak egy sajátos, ily jogokat egyenesen kizáró egységbe csu-pán azért, hogy a katonai szolgálatra hivatalt férfiak megjutalmazva és ezzel buzdítva érezzék magukat.

Egy további, a házközösségből nem szük-ség szerint folyó, s inkább a katonai érdek parancsoltá rendezel és az, mely a földbirtok elidegeníthetlenségére és az osztályok meg-nehezítésére irányul; utóbbinál nem a csalá-di béke, nem az együttes boldogulhatás és a közösség önfentartása, hanem az az egyedüli irányadó: nem vonatik-e el egy vagy két katoná a szolgálatból az osztály megejtése folytán.

Ez azért fontos és hangsúlyozandó tény, mert ez a titkos osztályok indoka ezen kor-ban; már pedig a titkos osztályok mindenkor a rendezett birtokviszonyok legveszedelme-sőbb ellenségei voltak a határvidékeken.

Szintén a hadi szolgálat előmozdítása érdekében behozott új intézkedés az, mely szerint a házközösségekbe idegenek is föl-vételhetek (inscriptio), mi által az eredetileg tisztán vérségi kötelék oly egyénekre is ki-terjesztetett, kik csupán a katonai szolgálat könnyítése végett véletlen fel, de ez által egyenjogú tagokká válván, soknemű, a fel-bontást is nehezítő bonyodalmakra szolgáltat-nak otlok.

De a mi a legvégzetesebb következmé-nyekkel bírt, az nem annyira ezen törvénynek betűje, mint szintén a katonai érdek által pa-rancsolt szelleme volt. E szellem a hatósági gyámokodást a legaprólékosabb teendőkre is kiterjesztette, s csaknem egy századig uralva a helyzetet, utóbbi megszoktatta úgy, hogy határvidéki népünk még sok évtizedig nél-különli fogja azon önállóságot, mely a házközösségi intézmény megszüntetésétől várt jó eredmények egyik lényeges feltételét képezte.

Lényegileg ugyanazon elvek uralma alatt jött létre az 1850. évi alaptörvény, mely alig tekinthető egyéneknek, mint az 1807. alap-törvény korszerű átalakításának annyira, hogy egyes szakaszokat szószertint szövegben vett onnan át.

Mindazonáltal két lényeges újítást tar-talmaz, melyek a polgárosítás alkalmával még nagyobb figyelembe vételvé, részben félre-magyaroztatván, a jelenlegi bonyodalmakhoz vezettek.

Ezen újítások azt látszanak igazolni, hogy az 1848-iki eszmék még a határvidékek fey-vertett sánczai mögé is elhatoltak s a közü-lti elvek közé az egyéni különállás eszméjét vitték be, s ennek érvényesülését még a házközösségben is megkísérelték. Ennek tulajdonítható, hogy ezen alaptörvény-ben egyrészt nemcsak a nagykorú férfiak, hanem az összes szavazatképes férfi és nő-tagok ruháztattak fel a közösségi vagyon feletti rendelkezés jogával, — a szavazatké-pesség a 18. betöltött életévhez lévén köve — másrészt pedig a külön vagyon szerze-hetése is biztosított minden házközösségi tag-nak, mi által az egyéni képesség és munká-ság érvényesülése is lehetővé tétetik.

Mint kiváló fontosságú történeti tényt konstatáljuk, hogy sem az 1807-iki, sem az 1850-iki alaptörvény, mely e részben 1872-ig állott fen, a lélekszám szerinti osztályt nem ismert; s noha az utóbbi törvény a házközösségi osztályokat, vagyis egy nagy házközösségnek több új házközösségre való el-különülését lényegesen megkönnyíteni igye-kszik, ilyes rendelkezés nem tett, s ha a házközösségi tagjait teljesen elhagyani nem akarta, nem is tehetett. (Folyt. köv.)

Nyilatkozat.

A „Függetlenség” című politikai napi-lap 1885. január hó 10-iki 10. számában egy Nagy-Becskerekéről 1885. január 7-éről kel-tezett közlemény jelent meg, melyben a n.-becskereki pénztintézetek valamelyikénél állító-lag ezek egyikének vezérigazgatója által el-követelt visszaélések és szabálytalanságok soroltatnak fel; s a mely közleményben az „ujjalbi időben másutt történt sikkasztásokra” és „öngyilkosságokra” való utalással, — a „nagy közönség” és a „részvényesek” aposz-trofaltatnak a végül, hogy „saját jöletük er-

dekében” az igazgatónak a nagyobb vállala-tokban való részvételt megtiltsák.

Hogy azon netaláni téves következteté-seknek, melyeket ezen a „nagy közönség” és a „részvényesek” megfélemlítésére és a nagy-becskereki pénztintézetek hitelének csök-kenésére irányuló cikkéből esetleg levonat-nának, addig is, míg az, ama közleményben név megnevezése nélkül érintett vezérigaz-gató és a hasonlókép meg nem nevezett pénztintézet a magok részéről szükséges lé-péseket megteendik: alólítottak, mint a % alatti hatósági bizonyítvány szerint N.-Becskereken egyedül székelt pénztintézetek fel-ügyelő bizottságának tagjai ezenel kinyilat-koztaljuk, hogy törvényszabta kötelességünk-höz kepest az alatt jegyzett részvénytársasá-gok, illetve szövetkezetek ügyvezetését a kereskedelmi törvény s az alapszabályok ha-tározmányai értelmében ellenőriztük és ellen-őriztük, és hogy az illető társaságok, illetve szövetkezetek ügyvezetését minden ágai-ban megvizsgálván, azt a törvény és az alapszabályok rendeleteinek, s a „nagy közönség” és a „részvényesek” érdekeinek minden irányban megfelelőnek s helyesnek találtuk, és bizo-nyítjuk; s ezen vizsgálatot és ellenőrzés er-edménykép ezenel kijelentjük, hogy a „Füg-gelenség”-ben megjelent, bevezetőleg érintett cikk közlése tartalma valótlanság és roszkaru-tu káholmány, annál is inkább, mert a helybeli pénztintézetek vezérigazgatói a vezetések alatt álló pénztintézeteknél semminemű pénzübeli kö-telezettségben nem állanak.

Ennyit a félrevezetni czélzott közvéle-mény megnyugtatólására.

Nagy-Becskereken, 1885. évi január hó 12-ik napján.

A nagy-becskereki takaré- és előlegnyel mint rész-venytársulat felügyelő bizottsága:

Mihalovits Miksa. Kovách Ágost.

elnök.

Scheiber. Fuchs Sebő.

A torontálmezei takaré- és hitelbank felügyelő bizottsága:

Schultz András. Spiegl Jakab.

elnök.

A nagy-becskereki takarékpénztár felügyelő bizottsága:

Spiegl Jakab. Dr. Plechl Szilárd.

elnök.

A nagy-becskereki takaré- és össegélyző szövetkezet felügyelő bizottsága:

Fuchs Sebő. Konkoly S.

Strasser Jakab.

E nyilatkozat már magában is elég-séges volna arra nézve, hogy egy minden ízében becsületes és erkölcsileg megtamad-hatlan férfinak szemben a „Függetlenségben” megjelent aljas rágalommal, kellő védelmet és igazságot szolgáltsanak, minthogy azonban a Nagy-Becskerekről keltezett és közlé telt közleményben oly tételek is foglaltatnak, melyek a nagy közönség jóhízmetségét és bizalmát érintik, és ez alapon a n.-becskereki összes takarékpénztárak üzlet-forgalmára nézve is visszahatást gyakorolhatnának, mulaszt-hatlan kötelességünknek tartjuk, a többször idézett comunique-re nézve, észrevételünket megtenni.

A bécsi pénztintézeteknél történt kivételes sikkasztások és lopások előidézték azt a nagy szelet, mely rendkívül alkalmas arra, hogy az érdek sértettek bosszútálló kezeit, mikor vélt ellenségeik házának ereszébe dugják a kancsózt, azzal a legártatlanabb szomszéd becsületesnek menhelyét is leperzselyk.

A nagy-becskereki összes takarékpénz-tárak mind anyagi, mind erkölcsi tekintetben mindenkor kellő garanciát szolgáltatnak mind-azoknak, kik akár tőkeiket, akár megtakarí-tott filéreiket az intézetekben elhelyezték.

De ismervé ezen intézetek vezérferfiainak mind anyagi helyzetét mind becsületeséget, azt is nyugodtan állíthatjuk, hogy soha se jöndnek oly válságba, hogy hamis utlevél vagy forgó pisztoly után kelljen futkosniok.

Különösen a „Függetlenség” szeret ha-sábokat tölti be az időszaki corruptio roha-mos terjeszkedéséről és annak az egyéni és társadalmi erkölcsökre való káros befolyasa-ról; de mikor ezt teszi, megnyjítja lapját oly tudósításoknak, melyek indokolatlanul és iga-zolatlanul támadva meg az ismerten becsületes emberek erkölcsi reputációját, a szerkesztő részéről a legvékebb könnyelműséget, a tudósító részéről a legnagyobb lelki corruptiót tanusítják.

Megmondolja-e az ilyen álcázott orvta-madó, hogy minő érzelmeket kelthet fel egy olyan ember keblében, ki egész életében leg-nagyobb kincsének becsületét tartotta, mikor egy ilyen szennyes insinuatívával a nagy közönség előtt pellengére állítja.

Megmondolja-e minő hatást gyakorolhat egy intézet vezérferfiának gyanusítása, megára az intézet hitelére és üzletforgalmára?

Mi ugyan sohase fogjuk helyeselni, de nem csodálkozunk, hogy az esküdtsek Clovis Hughes asszonyt, ki rágalmozóját meggyil-kolta, felmentette.

Az ilyen hírek mint futó tűz terjednek szét a közönségben és a becsületes emberek legtüzzöbb oltása se versenyeshet azzal a sebességgel, mint a mindvel a lelketlenek, a rossz hír tüzet elesztetik.

Mi nem kívánjuk, hogy a sajtó a corrup-tiót ne ostorozza, de azt igenis követeljük, hogy hiteles adatokat és bizonyítványokat sze-rezzen be, mielőtt az ilyen — bosszúból eredő — rágalomnak tért nyit lapjaiban.

Legyen nemesebb a beklődőnél! — Kö-zölje nevé, hogy tudja az igazlatlanul meg-tamadott, mivel kell és lehet leszmolni.

A rágalom mindig nagyobb indignatiót és elkeseredést szul, ha oly férfi reputációját

támadja meg, ki évek hosszú során át éppen becsületesességével vívta ki a közönség bizal-mat és tiszteletet.

Ilyetén indignatiót kellett a „Függetlenség” idézett cikke Nagy-Becskereken.

Szerk.

Vasuti ügyek.

(Szab. osztr.-magy. állam-vasutár-saság) 1885. évi január 1-jével követ-kező új díjszabások lépnek érvénybe, u. m.:

1. Az osztrák-magyar vasuti kötelekben:

a) A III. rész 1-ső füzet, mely az osztr.-magy. állam-vasutársaság magyar állomásairól, Budapest, Kőbánya, Szeged, Temesvár-Gyárvaros és Temesvár-Józsefvaros állomások kivételével, a díj-szabásban közelebb jelölt osztr. vasutak állomásaira díjtételeket tartalmaz, gabona, hüvelyesek, örtemények, gabonaliszt stb. szállítására 10.000 kg. feladása mellett, továbbá egy kivételes díjszabást örle-mények, gabonaliszt, burgonya és bur-gonyakeményítő stb. szállítására szállító-levelen és kocsinként 5000 kg. feladá-sánál.

b) A III. rész 2-ik füzet, mely az osztr.-magy. államvasut Budapest, Kő-bánya, Szeged, Temesvár-Jozsefvaros és Gyárvaros állomásairól, továbbá a m. kir. államvasutak Budapest, Kőbánya és Szeged állomásairól a díjszabásban közelebb jelölt osztr. vasutak állomásaira külön és kivételes díjszabást tartalmaz fentemlített cikkekre és ugyanazon fel-tételek mellett.

2. Az osztr.-magy. állam-vasutár-saság helyi díjszabás II. rész, 3-ik fü-zetéhez:

A XI. pótlék, mely a fődíjszabás-ban és annak pótlékaiban foglalt viszony-latokra vonatkozó 1. külön díjszabás tételeinek megváltoztatását és a VIII. pótlékban eszközöndő helyesbítéseket tar-talmazza.

Az előbbi két díjszabás a részes vasutak igazgatóságainál, az utóbbi pe-dig az osztr.-magy. államvasut igazgató-bizottságánál (Teréz-körút 48. és 50. sz. alatt) kapható.

(Szab. osztr.-magy. államvasut tár-saság.) Hirdetmény. Az 1885. év számlájára törlesztendő, a kiegészítő háló-zatra vonatkozó 1239 darab 3%-os kötvény kisorsolása 1885. évi február 6-án pénteken délután 2 órakor, Bécsben, Schwarzenbergplatz 3. sz. a. két köz-jegyzőnek és egy igazgató-tanács erre nézve kiküldött tagjainak jelenlétében nyil-vánosan fog megejtetni.

(Szab.-oszt. magy. államvasut-társaság.) Román-délnémet gabona for-galom. A román-délnémet díjszabás t. cz. (románia- és bajországi forgalomra vonatkozó) füzetéhez 1883. december 15-én megjelent I. pótlékban tartalmazott és 1884. december végeig, tengeri kül-deményekre érvényben volt kivételes díj-szabás, egy hasonló új díjszabás meg-jelenéseig, de legkésőbb 1885. június végeig érvényben fog maradni.

(Bajor-osztr. magyar köteleki for-galom.) A bajor-osztr. magy. gabona díj-szabás III. rész 1. füzetének 1883. decz. 10-én megjelent VI. és 1884. márczius 1-én megjelent VII. pótlékban foglalt tengeri szállítására szóló kivételes díj-tételek, melyek 1884. december végeig alkalmazásban voltak, újabb díjtételek meg-jelenéseig, de legkésőbb 1885. június végeig továbbra is érvényben maradnak.

(Osztr.-magy. svajczi-délbadeni vas-uti kötelek.) Folyó évi január 15-én az osztr.-magyar svajczi-délbadeni köteleki díjszabáshoz egy III. rész, 2 füzet jelenik meg, mely gabona, liszt stb. szállítására egy kivételes díjszabást tartalmaz. — Ezen díjszabás által az 1882. szeptember 20-ika óta érvényes kivételes, valamint az 1882. november 1-je óta érvényes átvételei díjszabás hatályon kívül helyez-teik. — Az új díjszabás példányai az ér-dekelt igazgatóságoknál megszerezhetők.

(Német-magy. vasuti kötelek.) Az 1880. évi január 1-től fenálló köteleki árú díjszabás II. és III. részéhez tartozó f. évi január 15-től érvényes XXIII. sz.

pótlék lép hatályba, mely mindennemű gyapjú és veteménymagvak (zsákokban) szállítására nézve, egy kivételes díjszabást tartalmaz.

Ezen pótlék egyes példányai az érdekelt vasut igazgatóságoknál kaphatók.

Nagyérdemű közönség!

Midőn előadásaimat befejeztem és társulatommal három és fél havi működés után távozni kénytelen vagyok, köszönetet mondok azon lelkes magyar érzelmi közönségnek, mely kitartással batorított és missziómat felfogva igyekezett a magyar színművészet apostolainak — ha rövid időre is — menhelyét adni; köszönetet mondok a tek. történelmegei színi bizottságnak, és minden egyes tagjának, kik a magyar színművészet érdekében és annak emelésére annyit fáradoztak. Kiváló köszönetet mondok Becskerek város lelkes hölgyeinek, kik a színházban jelentek meg. Végül köszönetet mondok mindazoknak, kiknek érdekében volt a magyar színművészet terjesztése és megbonosítása.

A nagyérdemű közönség becses jó emlékeibe magamat ajánlva, maradtam kitűnő tisztelgetéssel

Mosonyi Károly,
színművész.

HIRHARANG.

* **Királyi adományok.** O Felsőge, a migle-az ref. leányegyházak, Beomlott temploma felépítéséhez, a nekezsényi ref. és tályai ev. hiv. és a német-zsidányi rom. kath. és a lúth. ág. hiv. egyházközségek iskola-építkezési czelokra száz-száz forint adományozott magánpenztárból.

* **József főherceg és a hazai művészetünk.** József főherceg utabban ismét fenyves jelet adta ama kiváló erdeklődésnek, melylyel családostul egyúttal hazai művészetünk iránt viseltetik. A napokban tett megrendelése következtében ugyanis Vastagh György festőművészünk egy nagyobb kép festéséhez fogott, mely Maria Dorotya főhercegnőt, József főherceg leányát tuntuelt fel rózsaszín ruhában. A főherceg megrendeléséből továbbá Zala György, Maria Dorotya főhercegnő életnagyságu marvany mellszobrát készíti. Zala ezenkívül az alsóthi főhercegi kaporna részére egy nagyobb szobornívét mintáz, mely József nádort térdepülő helyzetben s imára kulesolt kezekkel ábrázolja. E szobor példányja lesz ama Tigner bécsi szobrász hazánkba által készített hasonló alakú szobornak, mely Koburg Agost herceget, Klotild főhercegnőt ábrázolja tuntuelt fel s szintén az alsóthi kapornában van elhelyezve.

* **A török-becsei jótékony nőegylet 1885. évi január hó 25-én delutáni 3 órakor, a török-becsei takarékpénztár igazgatósági irodában rendes évi közgyűlést tartja, melyre a t. cz. tagok tisztelgetéssel meghívóznak. Sleingaszner Kálmán, titkár. Tőszögi Aladárné, alelnök.**

* **Brájer Lajos** ur, a „Torontói gazdasági egyesület“ partoló tagjai közé 6 frt évi díjnak lefizetésével beletpet.

* **A legilletékesebb helyről** nyert meghatalmazás folytán kijelentjük, hogy „A n. becsekereki új színház megnyitásának emlénye“ című könyvecské a színművész bizottság által se nem ajánlatot, se megbízásból nem adott ki. — Ami továbbá a könyvecské technikai, illetőleg nyomdai kiállítását illeti, igazán megvallva, szegény és gyalázat a tipográfia nevére és kar a csinos könyvkötői munkaert.

* **A n. becsekereki jótékony nőegylet** f. évi január 20-án tartja már most is a legszebb jövőt ígérő penza a javára, alarcos és jelmezes táncmulatságát. Ha csak egy futó visszajáratást vetünk is a múlt évnek, hasonló czérból rendezett táncmulatságára, előre megjósoltjuk, hogy az idei minden tekintetben nemcsak méltó, hanem győzelmes versenytársa lesz a tavalyinak. E táncmulatság keretében nemcsak a szemek és lelket gyönyörködötő rajjai tünnek fel, a nemesi, urt és polgári osztályok változatos ságinak, hanem a kedélyesség, izlést és eleganciát tekintve, e mulatság a vidék legkitűnőbbjei közé sorozható. A cél, mely e táncmulatságnak évenként való megtartását ajánlotta, sokkal nemesebb és magasabb, hogy sem e szívet-lelket egy iránt felvidült mulatságnak mentül nagyobb számban való látogatására a közönséget serkentünk kellene. A jótékony nőegyletnek áldásos működési körét mindenki jobban ismeri, hogy sem tartózkodni meg ne róhatnók azokat, a kik ezen egyesületeket tehetségökhöz képest nem partolják.

* **Műbajgazdítás.** A nagy-becsekereki szegény tanulókat — u. n. „Rongyos-egylet“ — segélyező egyesület pénztárába 1884-ben befolyt összegekről a „Torontói“ című hetilap legközelebbi mult számban közzé tett kimutatásból tévedésből kimaradt a „Torontómegei takaré- és hitelbank“ 10 frtyi adománya; mely tévedés onnan származik, hogy ezen összeg más adományokkal kapcsolatban „Arányi Bela ur. r. e. elnök küldeménye“ címűen lett a pénztárkönyvbe bevezetve.

Rd. Ferencz, e. pénztárnok.

* **A gymnasiumi templomban** egy imkőnyv és egy őrös pénztárca maradt; a tulajdonosok ezen tárgyakat az igazgatóságnál átvehetik.

* **A helybell munkás képző- és társalgó-egylet.** hó 17-én az Elmer-féle vendéglői helyiségben zártkörű polgári táncz vigalmat rendez. Csaladjegy 1 frt, személyjegy 50 kr., kezdete 8 órakor. Minelutána ezen, itt rendezett mulatságok mindinkább népszerűbbekké válnak, biztos reményünk van, hogy ezen estély is méltón fog sorakozni elődeihez. Hisz itt a feszitelen és családias színezetű mulatság még mindig feltehető volt. Étel és italról a tulajdonos maga, Ellmer úr gondoskodik, és evvel eléget mondtunk.

* **A tűz áldozataul** esett folyó hó 13-án, délelőt, egy 4 éves fi- és egy 6 hónapos leánygyermek, egy helybelli szegény munkáscsalád magzata. A szülők kényszerülve voltak gyermekeiket őrizet nélkül lakasukba zarni és a mindennapi kenyér megkeresése után járni. Így történt, hogy az idősebb gyermek az óvatlanságból el nem takarított gyufához jutott, melylyel az ágymat meggyújtja, s míg a szomszédok a tüzet észrevették, addig a gyermekek felig megétek.

* **Hivatalos jelentés 1884. decz. hóban N.-Becskerek városában észlelt egészségügyi viszonyokról.** A halalokok következők: Ragályos betegségek, u. m.: hátyáségelob 2 eset, roncsozó toroklob 2 eset, hátyagymaz 3 eset. Más betegségek 59 eset. Összesen 66 eset. — Születés decz. hóban 56 jelentetelt be.

* **A „Kikindai Közöny“** eddig is egyik legcsinosabb vidéki lap volt az országban, Erdődy Daniel jeles költőnk gondos szerkesztése alatt, a díszes külsőhöz mindenben méltó tartalommal. A mult heten egy gradussal ismét magasabbra emelkedett, amennyiben hetenkint most kétszer jelenik meg Medorshitzky József kiadásában, a ki a „Kikindai Közöny nyomdaja“ címmel a jelen idők fokozott igényeinek mindenben megfelelő új nyomdát alapítván nemes ambíciójának és hazafias elkötelezettségének első gyümölcse gyanánt a lapot mutatja föl a közönségnek. Összintén óhajjuk, hogy a jeles szerkesztő és buzgó kiadó vállaltatott működését megfelelő erkölcsi és anyagi siker jutalmazza.

* **Succedunt novi, veteres migrate colunt.** Egy változatlanul szerető baráti szívvel ismét szegényebb lettem. — Mi, a kik már nem évekre, hanem hetekre és hónapokra számítottunk, mindég megdöbbenünk egy olyan halál hírvadásakor, mely a csaknem hasonló évek kapcsában a — régen mult emlékeivel, még jobban elkeresitve — emlékeztet bennünket a mulandóságra. — Budapesti életéből maholnap már csak fiatalabb ismerőseimmel szoríthatok baráti kezet. — Az erdő ritkul, a régi fak egymás után kidőlnek. — Kapdebbő István husz éven keresztül osztá meg velem azon baráti érzelmeket, melyek a barátságot becsest és kedvesst teszik. Van még a Kapdebbő családnak több tagja, kiket lelkemből szeretek. A legizább részvételt osztanom fájdlalmukban. — Neked pedig elköltözött barátom, ki mint ember és hazafi egyformán és ernyedetlenül teljesítéd kötelességeidet, adjon a föld nyugalmát, az ég pedig udvóseget. — A család gyászjelentése így hangzik: Koronghi Koronghy Henrikné, szül. baraczházi Capdebbő Aurora sejt, egy ferje koronghi Koronghy Henrik, gyermekei: Aranka, férj. rétháti Kóvér Victorné, férje s gyermekei: Victor és Marton; Gyula, Ernesztin és Irma, valamint nagynénei özvegy hanvai Hanvy Miklósné, szül. baraczházi Capdebbő Antonia; somoskeői Somoskeői Antalné, szül. baraczházi Capdebbő Janka, férje, gyermekei és unokái, egy az elhunyt folyai Csiky, született Capdebbő Maria hatmaradt gyermekei és unokái nevében szomorodott szívvel jelenti a felejtethetlen legjobb atya, ipa, nagyatya, szépátya, testvér és nagybatya baraczházi Capdebbő István urnak, Budapest fővárosi bizottsági tagjának stb., hosszas szenvedés után, f. évi január hó 7-én, delutáni 5 óratájban, korának 71-ik évében történt gyászos kimúltat. — A boldogult hült tetemei f. hó 9-én, delutáni 3 órakor, fognak a róm.-kath. egyház szerlatásai szerint, IV. ker., Lövészutca, 18. sz. (snját házában), beszenteltetni és onnét Baraczházra a család sírholtba szállítatni, hol is a temetés f. hó 12-én, delutáni órákban lesz megtartatva. — Az engesztelő szent mise-áldozatok pedig folyó hó 10-én, délelőtti 10 órakor, a sz. Ferencz-rendiek templomban, nemkülönbön Baraczházán és Elmeren a kegyuri templomokban fognak a Mindenhatónak bemutatatni. — Kelt Budapestben, 1885. évi január hó 7-én. — Áldás a felejtethetlen posra!

* **Vas Gereben** hamvainak hazaszállítása f. hó 19-én megtörténik. A hamvak néhány napig a kerepesi temető halottas házában lesznek kiteve, honnan január 25-én, vasárnap delután 3 órakor fogják azokat örök nyugalomra helyezni a főváros által felajánlott sírhelyen. Az örök nyugalomra helyezés ünnepélyesen megy végbe s azt megelőzőleg a népszínházi énekhar, Serly Lajos vezetésével annak egyik gyászindulóját adja elő. Ezután a hazaszállító bizottság részéről dr. Vally-Bela mondja el a tetem feladására és hazaszállítása történetét, melyre a beszentelés következik. E szerlatást Kissovics József apátkanonok orsz. képviselő végzi. A sírnál Vadnay Károly orsz. képviselő búcsúbeszédet tartja s az ünnepélyt a népszínházi énekhar a „Hymnus“ eléneklésével fejezi be. Másnap, hétfőn, Vas Gereben halálának 16. évfordulóján, d. e. 10 órakor gyászmise lesz a Ferencz-rendiek templomban.

* **Kitüntetések statisztikája.** Az 1884. év folyamán bezárólag deczember 21-ikéig arany gyapjasrenddel lett kitüntetve

7 egyén, köztük 3 főherceg és 1 magyar. A szent-István-rendből az osztrák-magyar monarchia kötelekébe tartozó egyéneknek adományoztatott 1 nagykereszt, 3 kis kereszt, ez utóbbi közül 2 magyar honpolgárnak. A Lipót-rendből 4 nagykereszt, 3 közep kereszt, 36 lovagkereszt, ebből magyar honpolgárnak 8. A vaskoronarendből 9 első osztály, (ebből magyar honpolgárnak 5, második osztály 18, (ebből magyar honpolgárnak 3), harmadosztály 81, (ebből magyar honpolgárnak 9). A Ferencz Jozsef-rendből nagy kereszt 3, közepkereszt 13, lovagkereszt 175, (ebből magyar honpolgárnak 23.) Valóságos belső titkos tanácsosi mellóságra emeltetett 20 egyén, köztük 9 magyar. Cs. kir. kamarási mellóságot nyert 39 egyén, köztük 15 magyar. Magasabb kitüntetést nyert tehát 1884-ben 412 egyén, ebből magyar honpolgár 75.

* **Fazekas Márton,** klekki szegény napszamos neje Mari f. évi január hó 10-én, délelőt egészséges, tökéletesen kifejlett fiharmast szült, kik még ezen nap delután kereszteltettek. Keresztapák ottani napszamosok voltak. Anya és gyermekek egészségesek.

* **A farsangi fánk elkészítéséhez.** Mivel e fánkot nagyjából csak farsangon szokás készíteni, s többnyire csak meleg kályha mellett kelhet meg, e vegelt fölötté szükséges, hogy a tészta használat előtt egy nappal futott kályha közelebe tétessék, hogy jól kiszáradhasson és langyos meleg lehessen. Vegyünk tehát 3/4 font (42 deka) szitált legfinomabb lisztet egy medenczebe, sózzuk meg, mi után egy kanálnyi tortczukor vegyítessék hozzá; vegyünk ezután félmészely (2 decaliter) langyleveg tejszínt, 5 tojássárgáját, 4 lat (8 deka) fölolvastott írósvajtot és 1 1/2 lat (25 gramm) sörélesztőt s mindezt hábarjuk össze jól; a lisztből ezután annyit kell elvenni, mennyi a fánk mennyiségéhez elegendő. Mután pedig a liszt nem egyenlő tulajdonságu, ennel fogva tenacosabb kissé többet belőle kivenni, hogy így a tészta igen kemény ne legyen, később mindég lehetven lisztet hozzá vegyíteni, ha a szükség úgy hozandná magával; ezután a főnebbi anyag szótan szűressek egy medenczebe, hol a lisztet mindaddig kevergetessék, míg a tészta a kanálról lefoszik, mi után még pár pillanatig jól megkeverendő. Megjegyzendő, hogy a tészta-nak keménynek lenni nem szabad, habár a fánk kiszáradtára bajjal járna is. Mar most egy sodródéska hintessék meg lisztel jól, tegyük rá a tésztát, s mután kétfőnyű vasragra kisodrottuk, a fánkzurdalót mártuk be jól lisztbe, és szurdaljuk ki a fánkokat, melyek egy lisztel meghintett deszkára rakandók és egy asztalendővel betakarandók, hogy így a tészta ki ne száradhasson; tegyük ezután meleg kályha mellé, és hagyassék itt jól kelni; ugy, hogy még egyszer oly magasak legyenek a kiszurdalt fánktészta, mint kiszurdalásukkor voltak; a tészta pedig egyáltalában keményebbre ne készíttessék, mint a mikép előírva van, mert különben nem lesznek könnyűek a fánkok és fölötté sok szirt kapván, nem lehetnek oly jők és szépek, minőknek lenniük kell. Megjegyzendő még az is, hogy sütés alkalmával a zsirnak igen forrónak lenni nem szabad, és hogy a lábas, melyben süttetnek, mihelyt a fánkok bele-rahattak, azonnal fődessék be, és fődve maradjon mindaddig, míg egyik oldalukról a fánkok megpirultak, ezután azonban fődve tartani nem kell. S ha már most mindkét oldalukról szép egyformára megsülték, vegyük ki, tegyük itatós papirosra egy szűrőbe, hogy így a zsir roluk egészen lefolyhasson; azonban melegen kell tartani folyást, mután még csekélyre asztalra adandók. E fánkok szép magasak legyenek és közepén fehér övük legyen. Lehet befőzöttet is cseszében langylegen hozzáadni, tetszés szerint. De meg is tölthetni a fánkot, szintén bármint befőzöttel, csakhogy ekkor a tészta vékonyra sodortassék ki; a fánk közepébe tehát egy kevés befőzött tetetvén, tétessék rá egy másik kiszurdalt tészta, mely aztán egy kiselb fánkzurdalóval ismét kiszurdaltatik. Egyébiránt a kezelés szokott mód szerint történik.

* **Altató szerek.** A közönségesen használt altató szerek rendszeren nagyon csekély értékűek, mert az általuk okozott álom ritkán egészséges, legtöbb esetben nyugtalan és mindenféle álomképek által zavartatik. Ezen szerek hosszabb használata az egészségre is nagyon károsan hathat. Legveszedelmesebb e tekintetben az általán kedvelt morphiom, legártatlanabb a „bromsavas káli“, a halványhidrátok a kettő között állanak. Az álmatlanságot különben csak az izgató okok eltávolítása által lehet tartósan megszüntetni. Vannak mindazonáltal a fent említett szereken kívül még mások is, melyek altató hatással bírnak, anélkül, hogy az egészségre hátrányos mellékhatásuk volna. — Ezek közé tartozik első sorban a közönséges vereshagyma. Egy angol orvos szaklap írja, hogy egy ismeretes tudós mindenféle szert használt álmatlanságra elűzésére, de sikertelenül, végre aztán az segített rajta, hogy esténként nyers vereshagymát evett. A vereshagymával mások által tett kísérletek is kétségkívül tették annak altató hatását. Persze nem mindenki adja reá magát, hogy esténként nyers vereshagymát egyék, a főt vereshagymának pedig már nincs oly altató hatása, mint a nyersnek. A bajon ugy lehet segíteni, hogy friss vereshagymát finoman összevagdaltunk, ezt egy pohárba tesszük és jó palinkát öntünk reá; a pohár álljon 8—10 napig mérsékelt meleg helyen, aztán szűrjük le a levét és adjuk hozzá tetszés szerinti mennyiségben főt cukoroldvet. E keverékből 1—3 kávés kanállal kell bevenni esténként az álmatlanság ellen. Ez sem nagyon józú

ugyan, de mindenesetre kevésbé kellemetlen, mint a nyers vereshagyma és ezenkívül a tavaszi katarrhusok u. m. köhögés, nátha, torokfájás stb. ellen is igen hasznos.

KÖZGAZDASÁG.

A „The Gresham“ életbiztosító társaság az 1884. évi június 30-án lejárt 36-ik üzletéről az 1884. évi deczember 11-én tartott közgyűlésen felolvasott jelentés szerint a mult év üzleti eredménye igen kedvező volt, a mennyiben 7340 biztosítási ajánlat nyújtatott be 63,992.275 frank erejéig, melyek közül 6264 ajánlat 54,979.875 frank összegről elfogadotat s a megfelelő kötvények kiállítatnak. A díjösszegekből levonván a visszabiztosításokért fizetett díjakat 13,685.855-84 frankra rugott, mibe az első üzlet 1,934.453-86 frank díjai is be vannak számítva. A kamatszámla 3,443.370.21 frankra rugott s a társaság évi bevételét 17,134.226.05 frankra emelte. A társaság a mult évben 6,124.323.23 frank életbiztosítási összeget fizetett ki. Kibárástási és vegyes szerződésekre, melyek határideje lejárt 2,570.177-60 frkot fizetett ki, szerződések visszaváltására pedig 1,144.108.86 frkot fordított. A biztosítási alap 3,712.522.19 frkkal emelkedett. Az aktív az üzlet végén 87,284.420 frkra rugtak. Ez összeállításnál a vételárral felvett értékek értéktöbblete nem vétetett tekintetbe, mivel ezek az értékek nem realizáltak s így azonnali nyereség forrásnak sem voltak tekinthetők. Ez értéktöbbletnek nagy fontossága van, mert konzolidálja ama garanciákat, melyeket a társaság nyújt. A társaság a tőkebefektetéseit a következők: 1,621.957.50 frk angol állampapirokban, 1,661.437.39 frank az indiai és gyarmatok kormányának értékpapirjaiban 16 millió 635,290-83 frank más államok értékpapirjaiban, 1,600.148.2 frank vasuti részvényekben, elsőbségeiben és biztosított értékekben, 25,466.510.52 frank vasuti és más kölcsönkötvényekben, 14,453.178.05 frank házbirtokokban, mibez a társaság bécsi és budapesti háza tartoznak, 12,042.488-86 frank jelzálogokban és 13,803.408.23 frank más biztosítókban.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Az „Ország Világ“ e legnagyobb és legdiszesebb képes hetilap, újevi (1885) első száma az eddigiek-nél is gazdagabb tartalommal jelent meg. Gazdag érdekes közleményekben, gazdag rovatokban és művészi képekben, mint azt a következő tartalomjegyzék is bizonyítja:

„Végzett földesúr“, Elbeszélés. Degré Alajostól. — „Uj év.“ Költemény. Ábrányi Emil től. — „A falu urai.“ Regény. Tolnai Lajos-tól. — „Az apa születésnapja.“ Munkácsy festménye. — „Egy magyar, a ki Bécest meghódítja.“ Bécsi tárcza. Kaposi Béla-tól. — Lord Byron utolsó költeménye. (Harminczadik születésnapomra.) Fordította Kacziány Géza. — Bem Marosvásárhelyt. Várady Gábor-tól. — „A karácsonyi aján-dék után a záróban.“ (Képpel.) — „A vallásbádság Észak-Amerikában.“ (New-yorki levél.) Takácsy József-től. — „Kriskindi.“ (Képpel.) — „Az 1884. év halottjai.“ — A hét története. Székely Huszár-tól. — „Hogy fizet a művész.“ (Képpel.) — Állandó rovatok: Tudomány és irodalom, színház és művészet, újdonságok, vidéki élet, könyvtár, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények, naptár, hird-tések.

Az „Ország-Világ“, melynek szerkesztője Degré Alajos, segédszerkesztője Benedek Elek, a „Székely Tündérország“ szerzője, megjelen minden szombaton, két és néha 2 1/2 íven. Előfizetési ára: Egész évre 10 frt, fél évre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr. — Az előfizetési pénzek a „Pallas“ irodalmi s nyomdai rész-vénység kiadóhivatalába (Budapest, Gránátos-utca 6. sz.) küldendők.

A „Vasárnapi Ujság“ január 4-iki száma a következő tartalommal jelent meg: Pulszky Ferencz. — A Kishegyen. Költemény. Pásztoótl. — Dalok és Románcok. I. A lomha kód . . . II. Marihoz. III. A juhászlegény. (Burns Róbert után.) Kacziány Géza-tól. — Hogy lett jobbágygyá Gyepesi Ambrus bá? — Az év kezdete és az időszámítás. — Karácsony a tengeren. New-York-tól. I. Pekár Gyulától. — Egyveleg. — Fejérváry Gábor. (1780—1851.) — Hazatérés a vásárból. Jankó János rajzához. — Harczias tüntetés Madagasz-karban a francziák ellen. — Éneklő amor. Benczur festménye. — A fényezés mint nemzeti politika. Irja Eötvös Károly. — Néger typosok Közép-Afrikában. — Ásatások a régi Lavuniumban. — A kalendáriumok történetéből. — Pulszky Ferencz jubileuma. — Irodalom és művészet. — Közintézetek és egyletek. — Mi ujság? — Halálozások. — Sakkjáték. — Szerkesztői mondauivaló. — Heti naptár.

A „Magyar Háziaszony.“ Az e czim alatt Budapestben megjelenő háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapnak, mely a magyar gazdaszások országi egyesületének hivatalos közlönye, — előfizetési ára egy évre 6 frt, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr. Előfizetheti legzélszerűbben postautalvány által a „Magyar Háziaszony“ kiadóhivatalához Budapesten, väci körút 20. — Mutatványszámok ingyen küldetnek mindazoknak, kik a kiadóhivatalhoz ezékért — legzélszerűbben levelező lappal — fordulnak.

A legújabb szám következő változtatott tartalommal jelent meg:

Tartalom: Cherchez la femme. — s — f-től. — A kikkel — mindig baj van. Grósz Lajostól. — Házatárs. Nagynémén tyukjai. Richovosky Herminától. — Egészségügy. Mire ügyeljünk a korcsolyázásnál. Herkules-től. — Konyhaszát. A sertések mimódoni előséről és fel-füstöléséről. Németh Zsuzsannától. Heti étlap. Hogyan főzzünk, süssünk. — Hasznos tudnivalók. — Különfélék. — Irodalom és művészet. — Színház és zene. — Hymen. — Heti naptár. — Szerkesztői üzenetek. — Kiadóhivatal postája. — Hirdetések.

„Munka útán“ melléklet tartalma: Talány-Költemény Markus Józseftől. — Zene. Merker Andortól. — Csarnok. A magyar vendégeretekt. Gregortól. — Az első bál. Gróf Bethlen Malvintól. — A legszebb számadás. Tölgyesi Mihálytól. — Kérdések és feleletek. — Gondolatok. — Apróságok. — Talányok. — Megfejtések.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

190. sz. ki. 1885. Hirdetmény. (24-2.1)

Az 1883. évi 46. t. cz. 13. §-a értelmében felhivatnak N.-Beeskerek város mind azon ház és földtulajdonosai, kik bekebelezés által terhelő kölcsönök után mult 1884. évben kamatot fizettek, s így az 1885. évben birtokuk után kivetendő ált. jöv. potadóból való levonásra törvényes igényt tarthatnak, hogy az arról szölv. vallo-mast f. 1885. évi január hó 31-ik napjáig annyival is inkább a városi alszámvevő irodájában benyújtani el ne mulasszák, mert később érkezendő vallo-mások figye-lembe nem vételhetnek.

Kelt Nagy-Beeskereken, 1885. évi január hó 7-én.

Kulifay Lajos, polgármester.

182. sz. ig. 1884. Hirdetmény. (23-3.1)

A szécsányi hid építést elvezető 1884. évi aug. hó 23-ról 4425. sz. a. hirdettelt ajánlati tárgyalás eredménye a legolcsóbb ajánlattevő által meghiusítottván, a nunsagu kozmunka és közlekedési m. kir. ministerium 1884. évi decz. hó 29-ről kelt 46393. sz. a. rendelete folytán egy újabb árlejtésnek megtartása rendeltetett el.

Minek folytán Torontálmegyében kebelezett Szécsány községénél a Temes folyón átvezető hidnak ujonnan leendő építése, a mindkét parti feljárók és a bal parton egy új országútnak 250 meter hosszban leendő előállítására, valamint a hullámtérben levő jelenlegi országútnak elta-volítására 1885. évi február hó 1-én, d. e. 10 órákor tartandó zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

Miről vállalkozni szándékozik azzal értesítettnek, hogy a 208 meter hosszú új hid egészen fatól lesz elő-állítandó és hogy a kiirt munka csak együttesen adatik ki; az előir. yozott összeg 29 282 frt 77 kr.; a tervek és egyéb adatok a tarsulat műszaki osztályánál a szokott hivatalos órákban betekintheők.

A versenybeni ajánlatok felhivatnak 50 kros bélyeggel és 5% banapénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kituzott nap és időben beadni, mert később érkezettek nem fogadhatnak el.

Temesvárott, 1885. évi január hó 9-én.

Temes-begavölgyi víz-szabályozási társulat igazgatósága.

Pályázat. (3-3.3)

Gyála községében megyehatósági jóváhagyással rend-szeresített s évi 250 frt készpénzfizetés és 50 frt lakber illetményel javadalmazott község irnoki állomásnak a község képviselő testülete által való választás utjan leendő betöltésére 1885. évi január hó 11-én, d. e. 10 órára, Gyála község hazánál ezennel kituzetik.

Felhivatnak az ezen állomásra pályázni ohajtók, hogy a hivatalos magyar és a községben divó szerb nyelv bír-ását igazoló s egyéb okmányokkal is felszerelt kerve-nyeket a választást megelőző napig a község előljárosa-gához benyujtsák.

Megjegyeztetik, hogy a jegyzői oklevellel bírók előnyben részesülnek.

Kelt Gyálán, 1884. évi december hó 22-én.

10.321. sz. 1884. Pályázat. (10-3.2)

Pancsova tíf. városánál az 1870. évi XLII. törv. cz. 65. §-ához képest megejtendő tisztujtás napjaul 1885. évi február hó 16-ike lón meghatározva, a midőn követ-kező állomások urból betöltetni fognak:

- 1. a polgármesteri állomás 2000 frt fizetés és 300 frt lakpénzzel.
2. a főjegyző és arvaszek elnöki állomás 1200 frt fizetés és 240 frt lakpénzzel.
3. az I. tanácsnoki állomás 900 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
4. a II. tanácsnoki állomás 900 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
5. a város kapitányi állomás 1200 forint fizetés és 240 frt lakpénzzel.
6. az arvaszek elnöki állomás 900 forint fizetés és 180 frt lakpénzzel.
7. a tisztí ügyézi állomás 600 frt fizetéssel.
8. a tisztí főorvosi állomás 600 frt fizetéssel.
9. a városi mérnöki állomás 900 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
10. a v. könyvvívői állomás 800 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
11. a v. pénztárnoki állomás 800 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
12. a közygám és gyámpénztárnoki állomás 800 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
13. az alkaptányi állomás 800 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
14. a gazdai állomás 600 frt fizetés és 120 frt lakpénzzel.
15. az aljegyzői állomás 600 frt fizetés és 120 frt lakpénzzel.
16. az ellenőri állomás 700 frt fizetés és 180 frt lakpénzzel.
17. a kórházgondnoki állomás 600 forint fizetés és lakással.
18. a II. osztályú adóhivatali tisztí állomás 500 frt fizetés és 120 frt lakpénzzel.
19. a II. orvosi állomás 300 forint — és esetleg a halottkémelésért 180 frt fizetéssel.
20. a két bábai állomás, mindegyike 200 frt fizetéssel.
21. a kertési állomás 350 frt fizetés és lakással.
Pályázók az 1883. évi I. törv. cz. rendelkezéseinek figyelembe vételével felszerelendő folyamodványajkat Stan-cesich György, városi főispán ur ő méltóságához 1885. évi február hó 14-éig bezárólag benyújtani tartoznak, — meg-jegyeztetvén, hogy a pénztári tisztviselők évi fizetésöknek megfelelő tisztí ovadéok nyújtására kötelezveők.

Kelt Pancsova tíf. város tanácsánál, 1884. évi decz. hó 28-án.

Péter Pál, főjegyző, polgármester helyett.

3935. szám ki. 1884. (11-3.2)

Pályázati hirdetmény.

A jánosföldi községi szülésznői állomás, mellyel 100 frt évi fizetés s minden szulesi esetnel való segédkezéser 1 frt 50 krnyi díjazas van összekötve, leköszönés folytán megürülvén, annak választás utjan leendő betöltésére jövő 1885. évi február hó 15-ik napjának d. e. 10 óraja Janosföld község hazánál kituzetik.

Felhivatnak tehát mindazon okleveles szülésznők, kik ezen állomást elnyerni ohajják, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. szabványai értelmében felszerelt folyamodványajkat a választást megelőző napig alólírott szolgabíroságnál be-nyujtsák.

Kelt Párdányban, 1884 december hó 31-én.

Torontálmegye párdányi szolgabírói hivatala.

Egy fiatal ember,

ki jegyzői irodákban működött, teljes ellátás és 10 frt havi fizetés mellett alólírott mint segéd azonnal felvetetik. Dinyás (u. p. Uj-Pecs), 1884. jan. 12.

Miháilovics Péter, jegyző.

(25-2.1)

Értesítés.

Van szerencsem alábbi árjegyzéket kívaióbb fog-yasztási czikkeimnek a t. cz. község beces figyelmebe ajánlani.

Análam való közvetlen megrendelésnek haszna annyira szembetűnő, hogy vidéken lakó egyének érdekében alland, legjobb hírnevnek orvendező szállítási üzletemet igénybe venni, s legyen az előtelel, avagy szokallanság mi va-lakit eddigi megrendelésektől tartóztatva, az egyszeri ki-sérlet elegendő leendő őt érdekeiről meggyőzni.

Vevőim mindazon előnyökben részesülnek, melyek a közvetlen forrasból való vétellel jarnak, s jó arut olcsó arak mellett nyernek.

Az olcsó csomagszállítás, mely szerint 5 kilós csomag az ország minden tájekára csak 30 kr., a szigorú tisz-esség elve valamint azon körülmény is, hogy minden fogyasztási czikkel bármint mennyiségben is szolgálhatok, vállalatomnak már is óriási kiterjedést kölcsönöztek, s egyszerű levelező lap elegendő mindent kényelmes módon, postautalvány vagy utánvetel mellett kézhez nyerni.

Árjegyzék.

Table with 2 columns: Item name and Price. Items include Bécsei tornás kolbász, Pesti, Párizsi, Debreczeni, Győri füstölt, Kaszál vagy Prágai sódar nyers, Füstölt marhabús, Marhanyelv füstölt, Szalámi magyar v. veronai, Krakói kolbász, Pörkölt szalonna, Rózsaa paprika, Tarhanya, Macaroni, Gardinette láda, Caviar friss dobozban, Ajóka sós genuai, Sardinai orosz pácizolt, Ementhali sajt legfinomabb, Groyi, Gorzonzola, Roquefort, Parmal régi olasz sajt, Imperial valódi.

Nagyrahecsült megrendeléseit várva maradtam

kiváló tisztelettel

PLESCH H., Budapest.

(400-22.13)

Előfizetési felhívás

A „GONDÚZÓ” szépirodalmi hetilapra.

Midőn ezelőtt negyed évvel lapunkat megindítottuk, program-munkban hangsúlyoztuk, hogy csak oly műveket fogunk közölni, melyek az olvasó szellemét emelik és nemestitik, igyekezni fogunk, hogy lapunk minden művelt magyar család nélkülözhetlen olvasmányává váljek és azt minden anya bátran adhassa serdülő leánya kezébe.

Nem kimélve semmi költséget, nem rettenvén vissza semmifele áldozattól minden törekvésünket oda irányoztuk, hogy kiadott program-munkat híven teljesítsük és most egy évnegyed multa bátran hita-zozhatunk rövid, de már is nyomothagyó multunkra és önérettel ter-jeszthetjük elő eddg megjelent számainak tartalmát:

Regények: „Székely támad, Székely banja” történeti regény P. Szathmáry Károlytól; „Izsák” tarsadalmi regény Kaszár Emőditől; „Palkó vitéz” humoros népregegy Margitay Dezsőtől; „A parnasi gróf fia” Sziklay Jánostól; „Ki lesz az örökös?” Hartmann Piontól. — Elbeszélések és rajzok: „A megfejtett család” elbeszélése P. Szathmáry Károlytól; „Egy magyar örökös” regényes korrajz és „A club” események a megyei életből Mikszáth Kálmántól; „Kara-csonyost a tengeren” igaz történet Balazs Sándortól. Azonkívül költemények: Komocsy Józseftől, Kiss Józseftől, Reviczky Gyúdtól, Lévai Sándortól, Benedek Aladártól stb. stb.

E szerint munkatársaink az irodalomban jól ismert, tisztelt nevek, kiknek legnagyobb részével találkozunk a Kiszföldy- és Petőfi-társaság folyólvásó ülésén.

A „Gondúzó” tehát az egyedüli szépirodalmi lap hazánkban, mely kivétel nélkül elsőrangú írónk által támogatva, czélul tűzte ki magának, hogy bármily áldozatokkal is folytatni fogja az erkölcs és szellem nemestítésének magasatos feladatát.

Az összes hazai sajtó nyilatkozata szerint a „Gondúzó” szépirodalmi hetilap első rendű eredeti regény tartalmat, csinos kiállításat és olcsó arát tekintve, paratlannul áll irodalmunkban.

A „Gondúzó”-ben a család minden tagja megtalálja a maga olvasni valóját, mert a lelket és erkölcsöt nemestítő érdekessé regényekben kívül, helyet találnak az ismeretterjesztő közlések, a humor, elmésség és szórakoztató czikkek. A roszaszin borítékon „A magyar gazd-assyony” című allandó rovat a család, konyha és kert számára hoz nélkülözhetlen és hasznos tudnivalókat, havonként egyszer kimerítő divatrudósítást, azonkívül pedig adomákat és talányokat, melyeknek helyes megfejtésére minden számban tetemes értékű jutalmat tűztünk ki.

Habár eddig a kezdés nehézségével kelle is küzdenünk, azért lankadatlanul fogunk arra törekedni, hogy a legjobb írótak egyesítve magunk körül, lapunkat a tökély legmagasabb fokára emeljük.

A „Gondúzó”-n jévi számban egyszerre három eredeti regényt kezdünk meg: Tolnay Lajostól „Az új főispán”, Vertessy Arnoldtól „Csiricsiri Bertalan ur ő méltósága” és Margitay Dezsőtől „A vezér” címűeket. Azonkívül elbeszéléseket, humoroszekeket, költeményeket és rajzokat a legkiválóbb hazai íróktól.

Rendületlenül meg fogunk naradni eddigi programunk mellett és kérjük hazai irodalmunk partolói, hogy a „Gondúzó” előfizetőinek sorába lépve, haefias vállalatunkat előmozdítani kegyeskedjenek, mert nem csupan 156 ivnyi eredeti regényt, beszélyt, költeményt, e melle nem csupan 25 ivnyi szórakoztató olvasmányt, adunk évenként csekély 6 frtert előfizetőinknek, hanem mevalogatva, a legjobb írók leg-kiválóbb munkáinak tárházává igyekszünk tenni azt a 156 ivet, melyek bökörve 15 kötetet adnak és mindenkorra meg fogják tartani becsét, a 25 ivnyi borítékon pedig a vegyesek egész tarka világot igyekszünk egyesíteni.

A „GONDÚZÓ” megjelen minden vasárnap sürően nyomtatott három iven, fél ivnyi szíves borítékkal.

Előfizetési ára:

Egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Rendkívüli jutalom:

Hogy t. előfizetőinknek minden irányban kedveskedhessünk, elhatároztuk, hogy nem kimélve semmi költséget e téren is a lehető legnagyobb áldozatot hozzuk és oly szerencses helyzetben vagyunk, hogy hírneves hazánkfia Munkácsy Mihálynak

„A bús betyár”

című, kitünő eredeti olajfestményét kizárólag előfizetőink számára sokszorosíthatassuk.

E kép aranyozott barok kerettel együtt 110 cm. széles, 84 cm. magas, és azt előfizetőink csekély 6 frt aran megrendelhetik. Bud-apestben kívül lakó előfizetőknek ezen kívül 1 frt csomagolási díjat kell fizetniük.

E képet mindegyik előfizető — még a negyed-éves is — azonnal megkaphatja, mihielyt az illető előfizetési összeget beküldi.

Mutatványszámokat ingyen és bérmentve küldünk mindenkinek, kik eziránt alulírt kiadóhoz fordulnak.

Gyűjtőknek 10 előfizető után 1 tiszletpéldányt adunk. Az előfizetési összegek legelőször minden posta utalványon küldendők a „Gondúzó” kiadóhivatala;

SZÉKELY ALADÁR,

A „Gondúzó” kiadó-tulajdonosa, Budapestben, VII. Doboztza 14.

(14-2.2)

Jó mulatságot, igazi nemes élvezetet szerezhet

mindenki ingyen,

„KÉPES CSALÁDI LAPOK”

kiadóhivatalához

(1-3.3)

fordul egy mutatvány-számért, melyet a kiadó kívánatra bárkinek bér-mentve megküld.

A legolcsóbb, legkedveltebb szépirodalmi lap külön divat-lappal és könyvalaku regény-melléklettel.

Érdekes és válogatott olvasnivalók a legjobb íróktól. — Minden számban pompás képek.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt — kr. Félévre 3 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” kiadóhivatala

Méhner Vilmosnál, Budapest, papnövelde-utca 8. szám.

10787. sz. 1884.

(20-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Voin Éva, rom.-écskai lakos végrehajtónak, Meits Martha, ugyanottani lakos végrehajtást szenvedő elleni 140 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a nagy-becskereki kir. tszék területén lévő, Rom.-Écska község határában fekvő, a rom.-écskai 824. sz. tjkvben 912-a-2, 1139-a-2, 1351-a-2. és 1505-a-2. r. sz. a. 4 holdból álló birtok felére az árverést 591 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi február hó 19. napján, d. e. 10 órákor, Román-Écska községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik — végrehajtató kivételével — tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 59 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. tszék tkvi osztályának 1884. évi december hó 3-án tartott üléséből.

6671. sz. tkvi 1884.

(22-1.1)

Árverési hirdetmény.

A módosi kir. bíróság mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a zágrabi káptalan módosi uradalma végrehajtónak, Avender Klara és neh. Avender Miklós örökösai végrehajtást szenvedett elleni 184 forint 26 kr. tőke, ennek 1883. évi szeptember hó 15. napjától számított 5%-os kamata, 25 frt perbeli, 18 frt 60 kr. eddigi és 10 frt 50 kr. ezennel megállapított árverés kérésű költség iránti végrehajtási ügyében a módosi kir. bíróság területéhez tartozó, Istvánföld község 106. sz. tjkvben A. I. a. felvett 106. öi. sz. beltelek haznak 458 frt becsárban, továbbá A. II. a. felvett 332-106. hr. sz. legelőnek 36 forint 50 kr. becsárban velő nyilvános elárverezése ezennel elrendeltetik és annak foganatosítására a határidő 1885. évi február hó 27-ik napjának, d. e. 10 órája, Istvánföld községhezánál hivatalos helyiségében kizetetik.

1. Kikiáltási ár a fennebb kített becsár, a melyen alul is az árverésre kizűzött birtokok eladatni fognak.

2. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10%-át, vagyis 46 frtot és 4 frtot az árverés megkezdése előtt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. Módoson, 1884. évi november hó 22. napján.

8770. sz. 1884.

(21-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Laloty Paja, frányovai lakos végrehajtónak, öz. Nosity Velimirné Szaveta, ugyis mint neh. Nosity Velimir után maradt kk. gyermekek t. és t. gyámanya, frányovai, Sztaniszlavlev Kuzmann t. és t. gyám által képviselt kisk. Sztaniszlavlev Obrad és Omer, tarrasi, és Nosity Miléva, férj. Zarity Nikáné, mellencei lakosok végrehajtást szenvedők elleni 50 frt perköltség és járul. iránti végrehajtási ügyében a n.-becskereki kir. tszék, a tör.-becsei kir. bíróság területén lévő, Frányova község határában fekvő, a 194. sorsz. tjkvben A. I. 2586., 2711. és 5183. r. sz. a. foglalt 4 hold urbéri földre az árverést 694 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi február hó 7. napján, d. e. 10 órákor, Frányova községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 69 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. tszék tkvi osztályának 1884. évi október hó 8-án tartott ülésében.

9283. sz. 1884.

(26-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagy-becskereki kir. e. f. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kalmár Terézia, n.-becskereki lakos végrehajtónak, Urszuleszku Jova, román-écskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 70 frt 13 kr. tőkehatralk és jár. iránti végrehajtási ügyében a n.-becskereki kir. tszék, a n.-becskereki kir. bíróság területén lévő, Écska községben, illetve határában fekvő, a 185. sz. tjkvben A. I. (290., 291.) rész. és 202. öi. sz. a. foglalt ház és 538 □-önyi belteleknek Urszuleszku Juon tulajdonul fűlvett felereszeire 170 frtban, — az ugyanitt 1781-a. r. sz. a. foglalt 533 1/2 □-önyi pótkertnek ugyanennek tulajdonul fűlvett felereszeire 64 forintban — és az ugyanitt A. I. 1978-83. r. sz. a. foglalt 1300 □-önyi szőlőnek ugyanennek tulajdonul fűlvett felereszeire 136 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1885. január hó 29-ik napján, d. e. 10 órákor, Román-Écska községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 17 frtot, illetve 6 frt 40 krt és 13 frt 60 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én, 3333. sz. a. kelt igazságügyi-ministeri

rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. tszék mint tkvi osztályának 1884. évi november hó 5. napján tartott ülésében

9048. sz. 1884.

(19-1.1)

Árverési hirdetményi kivonat.

A n.-becskereki kir. e. f. tszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szekosán, ferj. Selegianu Katharina, n.-becskereki lakos végrehajtónak, Rása Jelta, n.-toráki lakos végrehajtást szenvedő elleni 55 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a n.-becskereki kir. tszék, a n.-becskereki kir. bíróság területén lévő, Nagy-Torak községben, illetve határában fekvő, a 574. sz. tjkvben A. I. (820., 821-a-1.) r. és 353. öi. sz. a. foglalt ház, belsőség és 1314-b-1. r. sz. a. foglalt pótkertre az 1881. évi LX. törv. cz. 156. §-a alapján végrehajtáson kívül álló közös tulajdonos Rása Krisztina birtokrészeire is az árverést 320 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi február hó 10-ik napján, d. e. 10 órákor, N.-Torak községhezánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 32 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a n.-becskereki e. f. kir. tszék tkvi osztályának 1884. évi november hó 5-én tartott ülésében.

8130. sz.

(4-3.3)

Pályázati hirdetmény.

Franczföld község jegyzői állomás a jegyzőnek nyugdíjaztatása folytán üresedésbe jött, az állomás választás utján 1885. évi január hó 29-én, délelőtti 10 órákor, Franczföld községhezánál fog betölteni.

A pályázni kívánók tartoznak szabályszerűen bélyegzett és okmányokkal ellátott folyamodványukat 1885. évi január hó 25-ikig alóljegyztet szolgabirosgához benyújtani s kimutatni, hogy a jegyzői szigorlatot letették, hogy a hivatalos magyar, valamint a német nyelvet írásban és szóbelileg birják.

A jegyzői állomással 500 frt évi fizetés, a képviselő tustület által megállapított írásbeli munkalokért járó díjak és 3 öl tüzi fának Pancsováról leendő kifuvarozása van összekötve.

Pancsován, 1884. évi december hó 27-én.

Radosavlyevic, szolgabíró.

1881-ben, Budapesten tartott nőiparkiallítás alkalmából elsőrangú nemzetgazdáink odanyilatkoztak, hogy a torontali textiliparnak rendszeres kiviteli iparrá való fejlesztése czéljából egy szövötanmühely felállítására okvetlenül szükséges.

Ez képezte tehát legfőbb gondját a torontálmezei háziiparegyesületnek, mely az 1883-ik november hó 14-én tartott alakuló gyűlésén a tanmühely létesítését határozatilag kimondotta.

A létesítés kivitelénél számított az egyesület a hatóságok támogatására. És ebben nem is esalatozott. A magas földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium 600 frtot, Torontálmezeje 200 frtot s Nagy-Becskerek városa 300 frtot adományoztak a tanmühelynek 1884-ik évi fentartásához.

kerekrol 4 és Botosrol 1: román van 6, és pedig: Román-Écskáról 2, Kis-Torákról 2; magyar 3 és pedig: Nagy-György faluról 2, Nagy-Becskerekrol 1; vegyes ajku 2 Nagy-Becskerekrol.

Berendezés.

A tanmühely alkalmas bérházban van elhelyezve 5 teremmel és 1 irodával, melyet raktáru is használunk.

A gyakorlati tanitást egy tanító vezeti.

Az elméleti részből a nyűstös minta rajzolását a tanító, a szőnyegminta rajzolás és színtant az egyesület egyik közege tanítja.

A tanfolyam kezdetben 2 hó volt, a téli tanfolyam megnyitásától kezdve azonban három hóra lett kibővitve.

száma eddig 13. Hogy e növendékek a tanmühelyben tanultakat értékesíthessék, otthoni szövöszéküket az egyesület saját költségén 140 centiméterre kiszélesbítetteti; számukra a megrendeléseket az egyesület közvetíti, sőt arról is gondoskodik, hogy otthon is szakértői felügyelet alatt legyenek. Ily szakértőt sikerült megnyernünk Szrb-Elleméren dr. Kovalszkyne Sarolta urnőben, az egyesület központi választmányának tagjában, ki a szövöszövé terjesztése körül eddig is érdemeket szerzett magának.

A tanmühely eddigi produktumait u. m. finom és durva vásznat, sima és fészkes törülközőket, szerb szőnyegeket stb. helyben értékesítjük, de az czutáni termelvényeknek másutt is kell piacot keresnünk.

ségesnek találtak a felügyelet keretébe vonni a nagy-becskereki három nőegyletet. Ez iránt hozzájuk intézett kérelmünket mindhárom egyesület készséggel elfogadta s az 1885. évi január hó 1-től már a tanmühelyt a kiküldött hármas felügyelő bizottság tagjai látogatásukkal szerencsélteik.

Az iskola fentartási, felszerelési és 1884. évi költségei.

A tanmühely felszerelése	frt 780-25
Anyagbeszerzésre kiadatott	” 272-01
A tanmühely apróbb kiadásai:	
tűzifa világítás stb.	” 97-19
Házbér	” 300-—
Tanító díja	” 450-—
Ösztöndíjak	” 320-—
Összesen frt	2229-45

TÁRCSA.

Emlékjegyzeteimből.

(Vége.)

Janos ur (bizalmas körben ez volt a neve) hasonmása volt költészetének. Nemesen egyszerű, kedélyesen nyugalmas, élénk, de nem túlcsepogó phantasiája, magaviseletében formásan correct, népies és valódi magyar.

Már csömörletessé kezdettek lenni a legszébb gondolatok közé beékelt szapora római és görög idézetek.

Janos ur többet adott a testet jól lápláló jó konyhára, mint a leiket haszon nélkül szórakoztató nyilvános vagy zártkörű mulatságokra.

Saját konyhájából terhelt asztalánál, hosszasan üldögélve, bor mellett szeretett társalogni és vitatkozni.

A színházba is akkor ment, ha magyar vagy német darabot adtak. A francia darabokban stáda helyét Kuthynak vagy Nagy Ignácznak.

A színészek közül Szentpétery és Megyery voltak ideáljai.

Mig Német- és Franciaországot be nem utazta, társalgási modorában mindig volt valami sárospatakias. Bizonyos szegletesség és félnék tartózkodás.

Amint a szabadságharcz befejeztével a régi gárda szétmállott, rózsaszín jövőt jelző irodalmi illúziói szétfoszottak, bizalma a jövőben és emberekben veszni kezdett s az

országban történt rövidebb bujdosás után, visszatért (ugyszólván) irodalmi bölcsőjéhez — Sárospatakra tanárnak.

Erdélyi nemcsak jeles költő volt, hanem tudományosan képzett ember is. Bölcséleti és kritikai munkái észszerű gondolkodást, tanultságot és józan combinatíót tanúsítanak.

En a hatvanas években Pesten, a hatvani utcában találkoztam vele utószor. Keserűen köszöntött. Amint szavaiból kivethetem, talán már nem volt hite a jövőben sem. — Megöregedett. — Nem annyira szürke furtei, mint inkább arczszíne jelezte, hogy az alkotó istenekről a romboló istenekhez pártolt.

A fehér márvány arc vörhenyes márvánnyá lőn.

Az utcáról az Arany sasba tértünk. — Elérzékenyded emlékezett meg Vachot Sándorról, Sárossyt baráti részvétellel korholta. Sorba ment a régieken, kevés szóban, de találóan. Tóth Kálmánról és Vadnairól meleg érdeklődéssel kérdezősködött.

Kezet szoritottunk, hogy soha többé ne lássuk egymást.

Erdélyiben az utolsó köve hullott ki azon alapnak, melyen az irodalomtörténetileg is nevezetes trias uralma és hatalma nyugodott.

Sárossy Gyulát 1861-ben temették el. Alig volt temetésén egy-két ember azon híresek közül, kiket Sárossy mint költő néhány századdal fog túlélni. — Talán még a koporsónál is félték e szelleműt, melyet már ekkor a nemzet őrzött és dugdosott.

Tépjétek ki háromnegyedrészt ama költeményeknek, melyek kötetekbe szorítva, halála óta megjelentek, tegyetek helyökbe egy-egy vagy néhány lapot azokból, melyekre a „Ba-

ylon imája”, „Ingeborg”, a „Világtalan dalnok”, „Romilda”, „Heloise Abelardhoz” stb. lenyomatvák, és megteremtétek értékét és megmentétek jó hírnevét a köteteknek.

Igaz, hogy Sárossy furcsa egyéniség volt, de szelleme, mint az „Ördög pilulak” boszorkányos, tündéri szépségben kelt ki az ijesztős foszlányokból.

Senki se kívánta, hogy az Arany sasban, meghasonlott lelkének utolsó küzdelmeiben, felkeressétek; keresték és keresték „Arany trombitáját” mai napiglan, s e vékony fűzetért örömet fizetnek annyit, a minő összegzen az ujjabbkori versirodalom összes kötetit megvehetitek.

A koporsó üres is lehet, az örök nyugalmat különben se érdeklik se a részvétlenség, se a könyek; a szellemnek mondunk Isten, hozzád-ot az utolsó ünnepeylen.

A sírkövek és oszlopok emlékeztetnek nem csak a holtakra, hanem az élőkre is.

A halhatatlanságot nem azokért hirdetjük, emlékoszlopokat nem azokért emelünk, a kía elűtünk elmentek, hanem azokért, a kik utánunk jönni fognak; hogy lelkesüljenek és munkáljanak.

A jelen materialistikus és hitetlen időszakban ellenkező czéliből kár volna minden krajczárért, melyet ily oktalanságra pazarolnának.

A halottnak nem kö kell, hanem nyugalom, az élőknek pedig kenyér.

Ne féltsetek a borostyán koszorukat. — Nagy és jeles írók soha se lesznek nagy számmal, borostyán lesz mindig elég.

Ezen, ha nem egész eredményel, de okvetlenül elismerésre méltó sikerrel és lelki-

ismeretesen művelt kertben, két hajtás veszett el csaknem nyomtalanul. — Zamosat gyömolcsöket igért mind a kettő.

Eördögh István és Lukács Lajos még létök reggelén haltak el.

Lapozgassatok az „Athenaeum” számban, és osztozni fogtok még ma is a fájdalomban, mely kimultukat kíserte.

Igaz, hogy a multat vagy jelent soha se lehet biztos horoscopul venni, vagy előlegezni a jövő számára, de a szellem nyilatkozványai mégis biztosabb jósök a csillagoknál.

Szemanukint állithatom: hogy az első temetésén Bajza és Vörösmarty is jelen voltak. — E pietas jölesett nem annak, a kit kísérték, hanem nekünk, a kik e drága halottat kikísértük.

Kijegyzéseim személyei ma már mindnyájan csendes emberek. — Harminczhat év alatt a mulandóság örök törvényeinek estek áldozatul. — Az idő, igaz, hogy mindent pótol, csakhogy vannak oly növények is, melyek száz évben egyszer virágoznak. A soká járatan ösvény fűvet vet, s aztán nehezebb az utat a kastalli forráshoz megtalálni.

Meg kell emlékeznünk a porhüvelyekről, melyek által a kiválóbb szellemek nyilatkoztak, hogy a történet ne maradjon anyag, az élet pedig mester nélkül.

A feledés sötétebb és áthatlanabb temető ama sirnál, melyet a föld szolgált és az emberek megásnak.

Lauka Gusztáv.

Midőn ezzel a tanműhely ismertetését befejezzük, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy, ha az egyesület tagjainak aldozatkészsége általános lesz, akkor ezen intézetnek ezideig szűk kerete mindinkább bővülni, életereje mindinkább izmosodni s kihatása mindinkább terjedni fog; ellenkező esetben a fennvázolt örvendetes fejlődésnek az egyesület szűk anyagi körülményei elháríthatlan korlátokat fognak vonni.

A nagy-kikindai szövötműhely.

A nagy-kikindai szövötműhely segítségével ez évben 50 forintot adott az egyesület, ezáltal közvetlen felügyeleti jogot gyakorol egyesületünk a nevezett tanműhelyre s e célból kiküldött Scheinberger Ignác, egyesületünk alapító tagja, tevékeny részt vesz e tanműhely felügyeletében s jelentéseiben annak örvendetes haladását jelezi.

A káka-, sás- és szalmafonás.

A háziipar ezen nemének meghonosítását az egyesület programjába szintén felvette, azonban tekintettel a pénz-erőnk gyengesége által keletkezett akadályokra, az ezen iparágak számára felállítandó tanfolyamot az 1885. évre halasztattuk.

Az egyesület az országos kiállítás.

Az egyesület az országos kiállításra egy csángó és egy szerb szobát fog kiállítani.

Ugyancsak gondját képezte az egyesületnek, hogy ottan a torontálmegyei textilipar minden ága méltóan legyen képviselve.

E célból a nyár folyamán az egyesület egyik közege beutazta a megye textiliparral foglalkozó községeit s az itt szerzett adatok nyomán ítéelve, a kiállítás fényesnek ígérkezik.

A nagy-beckereki szövötműhely termelvényeit a kiállításra szintén be fogjuk mutatni.

Tagok gyűjtése és a tagok magatartása.

Daczára azon szép számnak, melylyel az egyesület köré megyénk színe java sorakodott, ez évben sem szűntünk meg a taggyűjtés körül munkálkodni, mert fájdalommal kellett tapasztalunk, hogy az aláírási készséggel nem áll arányban a tagdíjak beszedésének, s így azon tág tér, melyet az egyesület működés-programjában felöltött, az egyesület győngyei anyagi állapota miatt arányosan művelhető nem volt, s kénytelenek voltunk csupán csak a textilipar föllendítése körül munkálkodni, de itt is csak azon szűk körben, a melyen anyagi erőnk a munkálkodást megengedte.

Holott alig van megyénkben község, hol a háziiparnak egyik vagy másik ágát ne üzetnék, minden egyes községnek csekély évi járadékával néhány év alatt általános eredményeket lehetne elérni. Ily uton néhány év múlva megyénk háziiparának minden ágát fejlődésnek lehetne indítani s nem kellene panaszkodnunk, hogy földrajzi s ethnographiai kedvező s mintegy kínáló viszonyaink daczára a téli munkaszünetet a földmives nép tétlenül — átalussza.

A pénztári jelentésből kiemeljük, hogy az egyesület megalakulása óta a bevétel 5721 frt 37 krt, kiadás 2937 „ 35 „ volt; a tagok száma 731, ezeknek 7857 frtnyi díjtarozásából befolyt 4123 frt 50 kr., tagdíjhátralék 1884. december 31-ig 3733 frt 50 kr.

N.-Beckerek, 1885. január hó 11-én.

Hertelendy József.
elnök.

HIVATALOS RÉSZ.

Valamennyi szolgabírónak, N.-Beckerek város polgármesterének és az aldunai helyhatósági biztosnak kihirdetésül.

A nagyméltóságú m. kir. belügyminister úr 64625. ex 1884. szám alatt elrendelte, hogy Temesvár sz. k. város területén a vadak szállítása, vásárlása és eladása csak a vad jogos szerzését bizonyító igazolványok előmutatása mellett történjenék és hogy a csendőrség utasítások, miszerint ily igazolvány nélkül eladásnak kitélt vadak elhozhatatlanok.

Mely rendelet azon hozzáadással hozatik köztudomásra, hogy a vad jogos szerzését bizonyító igazolványul az eladó vagy szállító néve azon vadász terület tulajdonosának vagy bérletjének vagy ezek megbizottjának az illetékes községi előjáróság által látalmazott bélyegmentes bizonyítványa szolgál, a kitől a vad szereztetett, és hogy a bizonyítványon és szállító levélén a vad faja, neme és mennyisége is megjelölendő.

N.-Beckerek, 1885. évi január 16-án.

Tallán, alispán.

A polgárosított határvidéken fenálló házközösségi intézmény megszüntetése tárgyában

Torontálmege alispánja a megye bizottságának 1884. évi 1334. kgy. sz. a. hozott határozata folytán a megye közönsége nevében következő feliratot intézte az országgyűlés képviselőházához:

(Folytatás.)

Magára az osztályra nézve az összes rendelkezések hallgatolagos előfeltétele, hogy az mindig ágak vagy családok szerint történik. Kiténik ez egyebek között a 40. §. első bekezdéséből, mely rendel:

„Wenn bei der Theilung gegen die Aufnahme eines Familiengliedes zu einem oder dem anderen Theile Einsprache erhoben wird, so ist der näher verwandte Zweig zu dessen Aufnahme verpflichtet.“

Ezen rendelkezést megtoldhatjuk azon az értekezleten jelen volt szakértők által konstalt tényekkel, hogy még az utolsó évtized osztályainak legalább 90%-a is, az 1873. évi XXIX. t.-cz. 5. §-a daczára ág- és nem lélek szám szerint történt.

Az osztály arányára nézve sem ismeri az 1850. évi alaptörvény a most idézett törvénynek és a megszüntetési törvényjavaslathoz a lélekszám szerinti osztályra vonatkozó intézkedéseit; hanem a 40. §. második bekezdésében következőleg rendelkezik:

„Wenn über die Vermögensanteile zwischen den sich theilenden Familien keine gültliche Uebereinkunft zu Stande kommt, so ist die Vertheilung des ganzen gemeinschaftlichen Vermögens vom Gemeindeausschusse über vorläufig gepflanzte Erhebung nach der Anzahl der männlichen Köpfe vorzunehmen.“

A férfi tagok száma szerinti vagyonosztály volt tehát irányadó; de e mellett nem szabad egy percze sem feledni, hogy midőn ezen törvény kulcsot állított meg a vagyonfelosztáshoz, mindig új házközösségek és nem egyes individuumok számára állapítja meg a jutaleket. Férfitagjai arányában kapja ugyan a kilépő ág a maga részét, de kapja az egész kilépő ág, mint egységes új házközösség, és nem kapják a kulcsot szolgáló férfiak mint egyesek egyéni tulajdon gyanánt. S ez a leglényegesebb eltérés, mely ezen alaptörvény s az átmeneti 1871—1873. évi törvények felfogása között létezik.

Utóbbiak kettős tekintetben terjesztették ki, — nézetünk szerint helytelenül — a 40. §-ban nyilvánuló elvet: először az által, hogy a vagyonfelosztás alapját nálunk nem csupán a férfiak, hanem az összes házközösségi tagok lélek száma képezi;

másodsor, hogy a tagok lélekszáma itt többé nem mint az egyes ágaknak jutandó vagyonrész nagyságát megállapító kulcs vétetik figyelembe, hanem az egyes tagok mint a házközösségtől, sőt még ágtól és családjuktól is elkülönített jogalanyok jönnek figyelembe, kiknek illetménye természetben és telekkönyvileg kihatandó a házközösségi kötelek felbontása esetén. E kettős kiterjesztés, de különösen a másodsorban említett s az 1873. évi XXIX. t.-cz. 5. §-ában a legelőször módon kifejezésre jutó rendelkezés oly logikai ugrás az egyik jogrendszerrel egy más, egész ellenkező természetű jogrendszerre, mely nem maradhatott végzetes következmények nélkül.

A jelen felterjesztésünk tárgyát képező törvényjavaslat indoklásán, kutatván annak okát, hogy a házközösségi kötelek felbontását lehetővé tevő törvényes rendelkezések miért maradtak hatálytalanok, azt válaszolja, hogy „ezt a volt határöröknek a régi intézmény iránti kegyelele vagy közönye okozta.“

Legyen nekünk épen az iment mondtak kapcsán megengedve a viszonyok közvetlen ismerete alapján a hatálytalanságnak egészen más indokát adhatni; már csak azon okból is, mivel ezen indokok előadása a házközösségi intézménynek utolsó évtizedes történetét is képezi s mivel ezek egyuttal legszembetűnőbb példái annak, hogy egyetlen tévedés mennyi bajnak válhatik külforrásává.

Ezen indokok elseje és legfőbbike az, hogy az 1873. évi XXIX. t.-cz. 5. §-ának új és szokatlan rendelkezése ellenkezik a házközösségi intézmény természetével. A közönségben nevelkedett és abban elő népe előtt ismeretlen az egyéni tulajdon azon értelemben, melyben azt ezen szakasz meghonosítani akarta.

Azon vagyon, ingatlan úgy mint ingó, mely az előtt a közösség, mint egységes személy volt s melyhez ezen közösség természetesen halhatatlansága miatt nemcsak a je-

lenleges, hanem a jövődöbéli tagoknak is igényük van, ezen szakasz szerint felosztatik a felosztáskor vétetlenül a házközösségben meglévő tagok közt egyenlő részekben, azok visszavonhatlan s kizárólagos rendelkezése alá eső tulajdonul bekebelezetik, tekintet nélkül a születendő családtagokra, kiknek csak az örökös címén jut egy tőredék; tekintet nélkül arra, kik szerették és tartották fen e vagyont s végül tekintet nélkül a gazdasági törvényekre, melyek az ily végtelen eldarabolást súlyos gazdasági hátrányok terhe alatt tilalmazzák.

Nem lehet a rendelkezés visszasságát szembeütőbb módon illusztrálni, mint ha ugyanezen elvet a mi viszonyainkra alkalmazzuk, hol az egyéni tulajdon czime alatt nagybárá családi vagyonnal állunk szemközt. S ha itt, a római és germán jogfelfogás szűle egyéni tulajdon hazájában megbotránkozánk, sőt minden tőlünk tehető módon tiltakozánk oly jogállapot ellen, melyben az apa és szerző mellé egyenlő jogosult telekkönyvi tulajdonosnak deklaráltnak a házon kívül kőborló leglátványosabb vörrokon, sőt a vér szerint idegen is épujy mint a tegnap született csecsemő; de viszont és épen ennek folytán mindenkor kizártnak és ügyszólván koldusokká tétetnének mindazon családtagok, kiknek szerencsétlenségük egy ily drakói törvény foganatosítása után születni: ismételjük, ha mi megütözéssel utasítánk el egy ily törvényt: miként lehet kivánni ilyen törvényben való megnyugvást oly vidéken, oly néptől, mely nem ismeri az egyéni tulajdon, mely évszázadok óta a legbensőbb és képzelhető legteljesebb családközösségben él?

Nem a régi intézmény iránti kegyelet vagy közöny, hanem ösztönszerű félelem tartoztatja e népet oly törvény önkéntes alkalmazásától, mely egy pártalan logikai ugrással a közösség végletéről a legridegebb egyéni elkülönítés végletére ment át, s mely minden indok és szükség nélkül sérti az örök igazság legelemibb, mindenkor és mindenhol elismert azon elvét, melyet már Aristoteles negatív formában következőleg fejezett ki: „egyenlőn banni egyenlőtlenekkel a legnagyobb egyenlőtlenység“.

Ez, és nem a közöny egyik oka annak, hogy önkényt soha házközösségi kötelek fel nem bontott a törvény 12 évi uralma alatt, s hogy a felbontás esetei kizárólag azok, midőn birtokhány miatt a kötelek hivatalból bontott fel. És valóban ebben sem volt közöny; mert ha végig tekintünk az ezen módon felbontott házközösségek telekkönyvein: ott a legnagyobb zűrzavart, s ha vizsgáljuk anyagi helyzetüket, a legnagyobb nyomort találjuk az esetek többségében; és szerencse, ha rossz visszahatása itt még áll, s az erkölcsöt is meg nem metyezi az ily családokban, hol a kiskorú gyermek mint egyenjogi tulajdonos áll az apával és nagyapával szemben s hol a munkakerülő és csavargó egyén folytonos sakkban tartja a munkás tagokat a vagyonrészének kihatásában rejülő veszély által.

A volt határvidék bünygyi statistikája az utolsó tíz évről fényesen — és egyuttal szomorúan világíthatna meg ezen törvényes intézkedés erkölcsi hatásait; melyek a gyermeki szeretet kihálásában nemcsak, hanem a szenvedélyek pártalan felizgatásában jelentkeznek. S ez természetesen, mert a gyermek, ki tudja, hogy már bölcsőjében vagyonosodott és fenartó szülőinek egyenjogi tulajdonostársa; s tudja, hogy csak egy szabva legfeljebb egy kis ráfűriába kerül, hogy ezen tulajdon rendelkezése alá kerüljön s azt testzése szerint elpocsékolhassa: ezen gyermek, ha még hozzá alacsony műveltségű fokon áll, megszűnik szülőit jötevő fenartóinak és vagyonosodóinak tekinteni, s csak a versenytársakat látja bennük, kik ellen szükség esetén még az ultima raciónhoz is folyamodik, ha ez mindjárt a büntető bíróság elé is viszi. Azon házközösségi tag, ki tudja, hogy többé nem a közösségnek, hanem a mindenkor elő házközösségi tagoknak képezi egyenlő részben tulajdonát a vagyon, nem többé békésen és szeretetben együtt működő társ, hanem vizsgálódó érdekhajász, ki az első szerencsétlenséget, mely az egyik ágat több tagjának kihalása által éri, önző vágyai kielégítésére használja fel. Ezen indoklás szomorú megerősítést látjuk azon igazdhatlan tényben, hogy a volt határvidéken az utolsó évtizedben több emberölés és súlyos testi sértés fordult elő vörrokonok közt vagyonosulások miatt, mint talán az előző egész században.

Az említett elvi indok mellett még más mellékkörülmények is közreműködtek arra, hogy a törvényileg megadott lehetőség a felbontáshoz igénybe nem vétettet. E mellékkörülmények a törvényjavaslat szerkesztőinek figyelmét talán azért kerültk el, mivel pénzügyi természetűek; de ép ennél fogva igen súlyosak is.

Köztudomásu dolog, hogy a polgárosított határvidéken a régi adózási törvények egész 1884. év elejéig, az új kataszter élelbeléptéig érvényben maradtak, miután az 1873. évi XXVIII. t. cz. 5. §-ában megadott kedvezményt tudtukkal egyetlen egy község sem vette igénybe.

Ezen régi adózási törvényekben, az akkori viszonyoknak megfelelően, midőn ugyanis a házközösségi intézmény mindennemű hivatalos pártfogásban és törvényes kedvezményben részesült, — ki volt mondva, hogy a házközösségi köteleknek kívül állók összes adójuk után tartoznak a 25%-os „Kriegs-

steuer-Zuschlag“ nevű pótlékot fizetni. S midőn a házközösségi kötelek megszüntetésének lehetősége törvénybe ígaltva lett, sőt elvárattott, hogy az érdekeltek ezt, mint kedvezményt, minél előbb tömegesen igénybe vendik, — ugyanakkor törvénybe ígaltattott továbbra is, hogy a házközösségek kivül élők 25%-kal több adót fizetnek, mint az abban bennmaradók.

És szegény népnél ez oly lényeges differencia, hogy éveken át visszatérő lévén, a házközösségi kötelek lerázását nem telte kívánatossá, sőt egyenesen megfordítva hatott.

Ehhez járult egy további pénzügyi teher, melyet nem ugyan a törvény, hanem a pénzügyi hatóságok zaklató eljárása vont maga után. (Folytatás következik.)

Az 1885. évi országos munkakiállítás (pótkiállítási) részletes programja.

1. §. Az iparos tanulók és segéd munkások képzéséből időleges munkakiállítás rendeztetik, mely 1885. évi július 1-től augusztus 10-ig tartatik meg.

2. §. A munkakiállítás célja: iparosan tanonczokat és segéd munkásokat, részben a műhelyben, részben azon kívül a szabad órákban, oly önálló munkák készítésére serkenteni, a melyek a szakmájukban való előhaladásról, egyszersmind szorgalomról és a szükséges elméleti ismeretekről tanuskodnak.

3. §. Ennél fogva az ált. szabályzat 10. §. értelmében térdirjmentesen kiállításra bocsátatnak: a) A vegyészeti-ipar termékei (VII. csoport), élelmiszerek, mint iparcikkék (VIII. csoport), az anyag- és üveg-ipar (X. csoport), a vas- és fém-ipar (XI. csoport), a fa-ipar (XII. csoport), a bőr-ipar (XIII. csoport), a papíros-ipar (XIV. csoport), a fonó- és szövőipar (XV. csoport), a ruházati-ipar (XVI. csoport), a bútorigar (XVII. csoport), arany- és ezüstműves cikkek, ékszerek, díszműcikkék és apróárak (XVIII. csoport), a sokszorosító ipar termékei (XIX. csoport), hangszerek (XX. csoport), tudományos eszközök és műszerek (XXI. csoport), az építési ipar termékei (XXII. csoport), járművek (XXIII. csoport), a gép-ipar termékei (XXIV. csoport) közlekedési eszközök (XXV. csoport), a hajózás és tengerészeti eszközök (XXVI. csoport), végre a honvédelmi felszerelés tárgyai (XXVII. csoport); b) mind-ezeknek mintái; c) a kiállító segédianoncz vagy gyári munkás iparszakmájába tartozó rajzok.

E tárgyak csakis olyanok lehetnek: 1. melyek az illető tanoncz vagy segéd munkás saját iparszakmájába valók (tehát nem azon kívül eső időtöltések vagy czéltalan u. n. remekmunkák); 2. melyek a kiállító tanoncz vagy segéd által lényeges alkateszeikben önállóság, tehát más munkaerők hozzájárulása nélkül állítottak elő; — és 3. melyek sem anyaguknál, sem felszerelésüknél és külső kiállításuknál fogva nagyobb befektetést, illetőleg költségeket nem igényelnek.

4. §. Ezen előfeltételekre való tekintetből szükséges, hogy már a bejelentésnél jelezze legyen, hogy az illető tárgy, mely kézmű- vagy gyári műhelyben készült, avagy van munka alatt.

A tárgyak beszolgáltatásával egyidejűleg a tanitómester, munkaadó vagy gyári vezetőség által igazolandó, hogy az illető tárgy tényleg az előbb körülírt módokat szerint a kiállító által önállóan lett elkészítve. A kitűzött cél érdekében megkívánatik továbbá, hogy a kiállító tanoncz vagy segéd munkásnak tanitómestere, illetőleg munkaadója igazolja: a) mennyi időt fordított a kiállító a tárgyak elkészítésére és b) mifele főbb segédesszűkök által rendelkezésére. A tanitómester, munkaadó vagy gyári vezetőség által kiállítandó bizonyítványok az illetékes ipartestület, vagy ilyennek nem léteben az iparhatóság által látalmazandók.

5. §. A kiállításban résztvehetnek külföldön tartózkodó magyar tanonczok és segédek is. Ezekre nézve esetről-esetre határozatnak meg, hogy az előbbeni szakaszban felsorolt igazolványok mily testületek vagy hatóságok által látalmazandók.

6. §. A bejelentés az A) minta szerint bejelentő-íven történik. A bejelentő ív két egyenlő példányban állítandó ki és terjesztendő az orsz. bizottsághoz (Budapest, város-ígyet, igazgatósági épület). A csoportbiztosok megkereshetnek egyes ipartestületeket, ipartársulatokat, iparos-íjűsági egyleteket vagy legény-egyleteket a bejelentő-ívek kiosztására, azoknak gyűjtésére és együttes felterjesztésére.

7. §. A bejelentési határidő 1885. évi április hó végén jár le. Későbbi bejelentések elfogadása iránt különös tekintetbe vételt érdemlő esetekben a csoportbiztosok indokolt előterjesztése alapján az országos kiállítási hivatal határoz.

8. §. Az előbíraltat — a szükséghez képest szakértők bevonásával — a csoportbiztosok teljesítik és pedig: a) a bejelentő-ívek alapján; b) a tárgyak beszolgáltatása alkalmával.

A bejelentés, illetőleg a már beszolgáltatott tárgyak visszatartásának helye van, ha a program lényeges pontjai figyelmen kívül hagytak és így a munka-kiállítás valódi célja szem elől tévesztetnek.

9. §. A kiállítandó tárgyak beszolgáltatása történhetik: a) gyűjtelményesen a 6. §-ba megnevezett testületek és egyletek útján; b) közvetlenül a kiállító által.

10. §. A kiállítási tárgyak bérmentve, a szállítási határozatmánya szerint 1885. évi június 1-től fogva ugyane hó 15-éig Budapestre küldendők és a szabályzatban foglaltakon kívül még a 4. §-ban körülírt bizonylat is melléklendő.

Ha a szabályszerűen bejelentett és kellő időben beszovaltatott tárgyak az előbírálat folytán kiállításra bocsáthatók nem volnának, ez esetben a visszaküldés költségeit az orsz. bizottság fedezi.

11. §. A kiállításra bocsátható tárgyak elárúsítására nézve az ez iránt fennálló általános szabályok irányadók. A szabályszerű beiratási illeteken kívül (25 frt értékig 50 kr., 100 frt értékig 1 frt) a hivatalos elarúsító-iroda az eladás közvetítéséért mérsekelt, legfeljebb 4%-nyi jutaléot utad. 10 frt értéket meg nem haladó tárgyak után jutalek nem fizetendő.

12. §. Asztalokról és állványokról az országos bizottság gondoskodik és azokat ingyen bocsátja rendelkezésre, de üvegszekrényekről nem gondoskodik. A mennyiben a kiállító ily üvegszekrényt maga saját költségén kíván előállítani, annak rajzát jóváhagyás végett a bejelentés alkalmával bemutatni tartozik.

13. §. A tárgyak visszaküldése, a mennyiben a kiállító másképp nem rendelkezik, hivatalból és az országos bizottság költségére történik.

14. §. A díjazásokra nézve a következők állapítottak meg: 1. mint általános díjak: arany-, ezüst- és bronz-szinekből kiállított díszes öklevelek adatkak ki, a melyek a jutalom odaítélésének rövid indoklását tartalmazzák; továbbá 2. egy, két és öt aranyból álló pénzbeli jutalmak ítéltetnek oda. A díjazás odaítélése tekintetében az általános jury-szabályzat irányadó.

15. §. Minden kiállító a saját személyére, helyetteseire és alkalmazottjaira nézve elfogadja a fentebbi határozatokat és kötelezi magát az országos bizottság által kiadandó minden további szabályok és az igazgató rendelkezéseinek megtartására.

Jegyzőkönyv.

Felvételeit 1884. évi december hó 28-án Nagy-Becskerekben a torontalmegyei községi és körjegyzők együletének rendkívüli közgyűlésében.

I. Schiller Lipót együleti elnök a megjelentek szíves udvözlése után a mai napra egybehívott rendkívüli közgyűlést megnyitotta, melynek elnöki jelentésében kiemelt, hogy a december hó 7-én tartott közgyűlésből menesztett küldöttség u. m.: Schiller Lipót, D. Bodó Sándor és Suciu Janos a Budapestben tartott országos közgyűlésen részt vett s azon ezen együletet képviselte; tudomására hozta továbbá a közgyűlésnek, hogy az országos jegyzői egyület közgyűlése a községi törvény revíziójára vonatkozó, a küldöttsége által elébe terjesztett s véglegesen szövegezett „Emlékirat” egész terjedelmében elfogadta s intézkedett annak a központi egyület bureau-ja általi fölterjesztése iránt, — mi időközben már foganatosít is nyert. Ezen emlékirat egy példányának, valamint a közgyűlési jegyzőkönyvnek előterjesztése mellett eresíteti a közgyűlést, hogy a megüresült országos központi jegyzői egyület másodalelnöki állására, valamint a lapbizottsági tagságra ő maga, azaz Schiller Lipót, — a szamvizsgáló bizottsági tagságra pedig ezen egyület buzgó tagja: D. Bodó Sándor lett egyhangulag megválasztva.

Az elnöki jelentés elénk helyeslések között tudomásul vettelt. Mután pedig a megyei jegyzői kar a központi egyület szellemi életét eber figyelemmel és érdeklődéssel kíséri, s valamint az Emlékirat irányzatát és szellemét, úgy a közgyűlési jegyzőkönyv tartalmát a szaklapokból ismeri: annál fogva ezeknek foltovasása időkímélés tekintetéből mellőztetett. Schiller Lipót együleti elnöknek központi másodalelnöki és lapbizottsági, — D. Bodó Sándornak pedig szamvizsgáló bizottsági tagja történt megválasztását a közgyűlés annál orvendetesebb tudomásul veszi, a mennyiben a választást ezen megyei együletre nézve is tiszteltetnek véli tekinteni.

II. Felolvaslatot a nagymélt. m. kir. belügyminiszeriumnak a községjegyzői szigorlati tárgyat, megtartási módja és a szigorló bizottság szervezete tárgyában kiadott szabályrendelete s az azt közlő tekintetes alispáni 27612. számú becses atirat, melylyel a jegyzői kar elnöksége utján felhívatik a szigorló bizottságba saját kebeléből két rendes és egy póttagot választani.

A közgyűlés a nagymélt. magy. kir. belügyminiszeriumnak szigorlati szabályrendeletet, mint a jegyzői egyület által szellemi munkások közléljau kitöltött s immár valóított tárgyak egyikéül a legörvendetesebb tudomásul veszi. A szigorló bizottságba a választmány ajánlata alapján s három évi jogosultsággal: Schiller Lipót bega-szentgyörgyi jegyző és együleti elnök és Suciu Janos b.-komlósi jegyző és együleti főjegyző mint rendes, — Slassik János n.-párdányi jegyző és egyület másodalelnök pedig mint póttag egyhangulag megválasztatott, miről a megválasztottak kivonatilag, — a tekintetes megyei alispáni hivatal pedig jelentésileg értesíteni határozatott.

III. Targyalatott Gurányi István Magyarod községi jegyzőnek egy „Magyarországi községi és körjegyzők árvaháza” létesítés tárgyában beadott indítványa és felolvasatott a választmányának erre vonatkozó javaslata.

Gurányi István indítványát a közgyűlés lényegesen megváltoztatott alapon, de ugyan-

azon törekvések valóítására irányzott célzattal magáéva teszi, s mint oly eszmét, melyet a haladás minden őszinte barátja csakis lelki örömmel üdvözölhet, elfogadás végett az országos központi együletnek melegen ajánlani elhatározza.

De miután a javaslalba hozott eszközök távolról sem biztosítják e nemes cél elérését, — mert sem ezen, erkölcsi alapon levő egylet saját tagjait, — sem pedig az országos jegyzői mint hasonló alapon nyugvó, — s csak szellemi és erkölcsi eszközökkel működő egylet az összes jegyzői kar, — de még kevésbé a községeket mint erkölcsi testuleteket az indítványban jelzett évi járulékok befizetésére jogervényesen le nem kötelezheti.

Miután továbbá ezen ügy azon kérdések sorába tartozik, melyek eldöntésénél nemcsak a célszerűség szempontjai kiváló figyelmet igényelnek, hanem természeténél fogva az önszervezés szük korlátain túl terjedve a közjótékonyaság tágas körében mozogva hivatala van egy ezek után számláló társadalmi osztály vagyontalan arvait a proletariatus és pauperismus karjaiból kiragadni és hasznos állampolgárokká nevelni, — tehát a közigazgatási államhatalom hatásköréhez utalt s a szegényügygel szoros kapcsolatban levő árvaügy kérdéseinek megoldását egy parányi lépéssel előre tolni.

Miután végre az ország — bármennyire is érdekelten fekszik — mostani pénzügyi helyzete közepett, árvaházakat a költségvetés terhére nem építhet és tarthat fen, — de egyébként is az újabb kor haladása modern államokban a szegényügy rendezését az államhatalom és a társadalom vállvetett működéséhez utalta.

Mindezeknél fogva a közgyűlés az árvaház létesítését és fenntartását csak ezen dualistikus alapon véli és óhajtja eszközölni, s a midőn a jegyzői kar szívében rejülő nemes ösztönre hivatkozhatni s a jegyzői kar nevében ez iránybani áldozatkészséget hangsúlyozhatni véli; felkérőndök véleményezi a magas kormányt, hogy az évenként rendezett jótékonyasági állami sorsjáték jövedelméből a létesítendő országos jegyzői árvaház alapjá javára évenként és több éven át egy bizonyos hányadot engedélyezni kegyeskedjék.

Mely határozat a központi együletnek a szokott alakban fog beküldetni azzal, hogy ezen egylet a kérdésben levő ügyet nem tartja oly sürgősnek, mely egy rendkívüli közgyűlés egybehívását indokolná.

IV. Felolvaslatot Vágó Ferenc országos jegyzői együleti főjegyzőnek következő indítványa: Meltóztatassék határozatilag kimondani, hogy a központi jegyzői együleti közgyűlések ismételve éveken keresztül fenntartott határozatait szem előtt tartva, az „évkönyv” állandóan évről évre leendő kiadását egyrésztől a községi és körjegyzők közötti szellemi kapcsol fenntartása; másrésztől pedig a központi együleti pénztár erejének növelése tekintetéből mulhatlan szükségesnek tartja és azt az országos központi együleti pénztár terhére is kiadja s az országos központi jegyzői egyület rendes tagjait képező megyei jegyzői egyleteknek minden díj nélkül megküldi s annyi példányban, a hány tagja van a megyei jegyzői együletnek, az együleti elnökök utján megküldeti s a mennyiben ezen vállalat által a központi együleti pénztárra terhet nehezedik, a megyei jegyzői egyletek mint rendes tagok, a kebelükben létező tagoktól a központi pénztárra fizetni kötelezett 50 krnyi díjon felül minden tag után 25 krnyi csekély összeget a tagdíjjal együttesen fizessék be a központi együleti pénztárra. Ily midőn aztán a központi együleti pénztár ereje a 2612 tag után per 25 krrel számított pótlékkal 653 frnyi bevétellel szaporodnék évente s ennek viszonyásul minden községi jegyző az évkönyvet ingyen kapná meg s így az évkönyv kiadása is biztosítva lenne.

A jótékony nőegylet január 20-iki táncvigalmáról.

A fosztogatások ezen kedélyesen beszántó időszakában mindég vigasztaló, ha oly cselekedet kerestül velle tekintetéből appellálnak zsebeinkre, melyek a felebaráti szeretet és humanismus követelményeit szolgálják.

A jótékony nőegylet célja és törekvése magasztos, nemes és kifogástalan. Az illetőn egyleteknek juttatott anyagi áldozatok, üdvös és hasznos eredményeikben igazolják az adakozók jószívűségét és készségét.

Epen azért sajnálattal bár, de lehellen meg nem rónunk azt a hidegséget és közömbösséget, melyet — a sok más tekintetben — áldozatokra hajlandó közönség, e jótékonyasági célból rendezett piknik irányában tanusított.

Mi az eredményről eddigelő nem birunk biztos tudással, de szereljük binni, hogy többen a meghívottak közül azért, hogy meg nem jelenhettek, igyekezni fognak jegyeiket beváltani.

Mielőtt az e vigalomban uralkodott hangulatról megemlékeznék, egyszer-mindenkorra meg kell jegyeznünk, hogy színházunk nézőtere és prosceniuma, telen át a legalkalmatlanabb helyiség az ilyen elite bálok megtartására.

A vendég több órán át nemcsak a különböző éghajlatot minden névén nevezhető elhajlásain vezettetik keresztül, hanem a lehető legrejtélyesebb fűtés következtében oly sajátosság illatu légkörbe kerül, a minőt csak a

bányavárosok, elsorva fekvő kohói produkálnak.

A légvonat szabad kelését, járását és húzását biztosító lyukak, hasadékok és szelelők oly számban találhatók, hogy Gordon tábornok természetével kell bírnia, a ki csusz, natha vagy fejgörcs nélkül szabadulhat.

Enyedi barátom, ki folytonosan mellénye alatt hosentrageren hordja a thermometert következő, kalabriásilag kifejezett, hidegségi változásokat constatalt.

A belső terem: terc. A pályahoz vezető folyosók: terc. Bétával.

Az udvar: négy disznó. Az utca: quint.

Ha mar most ezekhez még hozzá vesztük, hogy a restaurációba, a terczből a quinten kell keresztül hatolnunk, fogalmunk lehet azon légzőri variációkról, melyeken a rezgő keréngőzöl a rostelyosig, a testnek át kell esnie. A multság különben a legocsekélyebb megzavarás és kellemetlen intermezzo nélkül vígan és kedélyesen folyt esteli fel 10 órától, reggeli fel 6 óráig.

A bálkiralynekról tüzetesebben emlékezzünk meg azok, kiknek szívvilágát még behatóan érinti, a szemek villamlása, az ajkák csattanása és az a szóval csaknem kifejezhetetlen plastica, a mely a szép valót egyesíti a még szebb álomokkal.

A négyest 26 pár táncolta. E koszoruban bennfogallattak városunknak már kinyílt, és még ezután nyilando viragai.

Nekem a legkedvesebb kárpottást nyújtotta könnyű frakomban való didergésemért, a földszinti sarkpáholy nő hirdokosnéjának szelendus társalgása, a ki nyitott kalitkájában oly madárkák felett örködött, a kik érzéseikben sokszor, a legrádbb de legreputékényebb kincseket képviselik.

A milyen gyarló volt a zene, olyan jó volt a Klein konyhája.

Lauka.

HIRHARANG.

* Az igazságügyminiszer a büntetőtörvény intézkedése alapján javító intézetek létesítése iránt az intézkedéseket már régebben megtette, s egy ily javító intézet fiuk számára Aszodon rendeltetésének már átadott, egy másiknak létesítése pedig ugyancsak fiuk számára Kolozsvárt most van folyamatban. A miniszer most már nem tartja tovább elhalaszthatónak, hogy ily intézet leányok számára is létesítessék, s azt a fővárosnak nem ugyan belterületén, hanem annak határában, valamely közlekedési fővonal közelében óhajtaná elhelyezni. E célra mintegy 4000 négyzetölgyölnyi, kerti művelésre is alkalmas területre lesz szükség, a melyen egészséges ivóvíz is bőven kapható.

* Halálozás. Stoisits Antal, nyugalmazott törvényszéki tisztviselő, folyó évi január hó 18-án, esteli 6 és fél órakor, hosszas szenvedés után, éltének 72-ik évében meghalt. A temetés január hó 20-án ment végbe a gör. kel. szertartás szerint nagy részvét mellett. — Nyugodjék békeben!

* Nyilatkozat. Több oldalról hozzám intézet kérdésekre ezennel közlöm, miszerint az itteni dohányraktár athelyezése ugyan szándékoltatott, de Bende Imre apat és országgyűlési képviselő ő nagyságának közbenjárása és meltsóság Porcselich Felix főispán urnak felterjesztése következtében, — a mint ezen ügy az 1881. évi december hó 3-án tartott vár. bizottság ülésében tárgyalva is lett — ismét Ujvideken meghagyatott. S így mind azon hírek, hogy az itteni dohányraktárnak eltávolítása nem szándékoltatott, vagy jelenleg is szándékoltatott, alaptalanok. Kelt Ujvideken, 1884. évi január hó 14-én. Petzy Popovits István polgármester.

* Az adai magánpostát a magyar kir. közlekedésügyi miniszerium államivá szándékozik tenni.

* Rablógyilkosság. A bosnyák határon levő Racska nevű helységben folyó hó 13. 14-e közti éjjel rablógyilkosság követtelt el, melynek áldozatai, egy jómódú gazda, neje és 2 gyermeke iszonyuan megcsontitva találattak. A tettesek egyikét erélyes főkapitányaságunknak sikerült elfogni, ki szökevény is levén, a katonai hatóságunk adataitól át.

* Rövid hírek. Clovis-Hugues asszony, a ki Morin ugynököt lelőtte azért, mivel zsarolási célból becsületében gazolt, az esküdtsek nem bűnösnek mondta ki. — A börtönbe feledett foglyok miatt, fegyelmi eljárás lett folyamatba téve a fővárosi bírák és ügyészek ellen. Többen rosulásra lettek elítélve. — A képviselő ház ünnepek utáni ülését január 10-én kezdte ismét meg. Nagyhatású beszédek tartottak Károlyi Sándor és Keglevich István grófok, az ugynevezett agrarusok, a földművelés javítása érdekében. — A király megígérte, hogy az országos kiállítást személyesen nyitja meg. Különbben az udvar négy hónapi budapesteni időzés után, visszatért Bécsbe. — Kruesz Krizosztom pannonhalmi főpát, jeles főpát, meghalt. — A német birodalmi gyűlés 100 ezer márkát szavazott meg Afrika belsejébe küldendő expedícióra. — A franciaik február elején újabb 6 ezer embert küldenek a kínai harczterre. — A király a fővárosból távozása előtt, megtekintette az V-ik kerületi állami főreáliskolát. — Mária Valéria főhercegné, a király leánya hasonkoru főri leányok és fiatalembereknek, táncszertélyt adott a budai várkastaban. — Pollák Bernátot, a ki Gyürky vizsgáló bírót megvesztegette, — minek folytán az abbeli

félelmében, hogy ez napfényre kerül, öngyilkos lett, a törvényszék 3 évi fogházra ítélte. — Bécsben Noderer váltó-üzlet tulajdonost, többrendbeli csalás miatt, elfogták. — Botka Tivadar, a híres történelmi buvár, meghalt. — Frankfurtban az anarchisták, Romf rendőrtanácsost, midőn az udvarára belepélt, tőrzsúrásokkal orozva meggyilkolták. — Vahrman Ernő tart. huszárhadnagy, Racz Géza antiszemita képviselőt, mivel az apja ellen kikelt, párbajra hívta ki. — Minka nélkül nem élhetek. Ezen szavakkal távozott a korcsból egy 70 éves öreg ember s csakugyan fel is akasztotta magát. A Minka egy eldögölt macskája volt. — A jogász bál a fővárosban, fenyesen sikerült. — Megnyitották a porosz országgyűlést. — A leevini közszénbányában történt robbanás folytán, 27 ember meghalt. — Az orosz hadserget vadászni tanítják, minden czed külön vadászterületet kap. — Milan király állítólag elválik nejétől, mivel egyetlen gyermeke beteges s így esetleg utódja nem maradna. Hír szerint egy osztrak herczegnővel kellene újra egybe. — A spanyolországi földrengés folytán ugy látszik több hegység, néhány száz méterrel emelkedett.

* A torokgyilk. A buziási járásbeli Rakovicza és Fikatar községekben járványként uralkodik, minek folytán az ottani iskolák bezártattak. A kellő óvintézkedések is megtettek.

* Új zenemű. Menner és Schleuning zenekerkesedésében Szegeden megjelent: „Szón kirándulás” gyorspolka (csörgőkkel vagy anélkül.) Zongorára két és négy kézre szerző Menner Janos. Ára két kézre 90 kr. Egy pár csörgő 40 kr. Ára négy kézre 1 frt 20 kr. Két pár csörgő 80 kr. Az említett mű méltóan sorakozik a szerző eddig írt és közkedveltségnek örvendő szerzeményeibe, amennyiben ennél is sikerült dallamos és díszes kiállítású művet a zenélő közönségnek nyújtani.

* Eckstein Fülöp ur gazdasági gépraktárát annyival inkább ajánlhatjuk a gazdaközönség pártfogásába és figyelmébe, mert ő is ismerten szakavatott gazda lévén, azoknak megválogatásában a legbiztosabban eljárhat. Szerk.

Kedves köteletségemnek tartom elutasítással a nagyérdemű közönségtől búcsút véve, az irántam tanusított jó indulatért mely köszönetem ezuttal is nyilvánítani, s magamat továbbra is becses pártfogásába ajánlani mert:

Hát tetszik tudni, Lotscharekné
Itt járhat még mint komikáné;
De hogy még jobban kacagjanak,
Otthon csak kevesen maradjanak;
Mert jól érzem csak magamat,
Ha látom tömve a házat s tározamat.

Lotscharekné.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

Az „Ország-Világ”, e kitűnő magyar képes hetilap január 17-iki 3. száma ismét rendkívül gazdag tartalommal és gyönyörű képekkel jelent meg. Degré Alajos, a szerkesztő „Végzett földesur”-ának befűző közleménye. — Karlovskzy M. Ida, „A nők világból.” — Bogdány Lajos fordításában Eugène Manuel a francia akadémia által koszoruzott „A ven imakönyv” című verse. — „A falu ura.” Regény Tolnai Lajos-tól. — „XVI. Lajos és Mária Antoinette a versaillesi palotában.” Benczur Gyula festménye után. — „A beszélő szikla regéje.” K. Nagy Sándortól. — „Björnsterne Björnson.” Arcképpel. — „Világ szája.” Mézős István szép költeménye. — „A virágok szerelméről.” Farkas Ödöntől. — „A kis gyámnya.” Képpel. — „Nehéz munka.” Képpel. — „A hét története.” Székely Huszártól. — „Zene lezlek.” Czimképpel. — „Abbazia, téli gyógyhely.” Három képpel. — „Kruesz Chryosztom.” Arcképpel. — Képmutvány dr. Majer István „Ezer műkereszt” című remek művéből. Ezután jönnek a rovatok, melyeknek gazdag tartalma, változatosága kiváló érdekű. Ugyint: Tudomány és irodalom, Vidéki élet, Színház és művészet újdonságok, rövid hírek, hymen, gyászrovat, innen-onnan, rejtvények, naptár és hirdetések.

Előfizetési ára: egész évre 10 frt; fél évre 5 frt; negyed évre 2 frt 50 kr. Egyes szám ára 20 krajczár. Előfizetési pénzek a Pallas Irodalmi és nyomdai részvénytársaság Gránátos-utca 6. szám küldendők.

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.

NYILTTÉR. *)

Nagy-Becskerek városi főjegyző ur folyó évi január hó 20-án egy általam mult évi október hó 3-án kiállított marhalevelet vissza-utásította azon oknál fogva, mert minden ló-és marhalevél állítólag csak január hó 1-től december hó utolsóig, tehát egy kalendarium évig érvényes.

A ló-és marhatulajdonosok szükségtelen és jótalan zaklatás elkerülése céljából börtökodom általános tudomására adni, miszerint a nagym. m. kir. földmívelési, ipar-és kereskedelemügyi miniszeriumnak 1875. évi szeptember hó 23-án 21.773. számú rendelet értelmében „minden ló- vagy marhalevél a „kiállítási naptól egy évig érvényes”.

Kelt Klekken, 1885. évi január hó 20-án.

Hollstein, jegyző.

*) Az e rovat alatt közölt cikkek nem vállal felelőséget a szerk.

Legelő bérbeadása.

A bassahidi községi legelő 1885. évre a község házában 1885. évi január hó 29-ik napján, delelőtt 10 órákor megtartandó nyilvános árverés útján fog bérbe adni.

A kiküldési ár 13.533 frt, a bántapénz 800 frt, a többi árverési feltételek a község irodájában megtekinthetők. Kelt Bassahidon, 1884. évi december hó 30-án. (31-2.1) **A község előjáróság.**

Hirdetmény. (30-2.4)

A Nagy-Becskereken székelő „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“

f. évi február 1-én, d. e. 9 órákor, saját gyűléstermében tartandja

XVII. rendes közgyűlését,

melyre a t. cz. részvényesek személyesen, törvényes képviselők, vagy meghatalmazott részvényesek által való megjelenésre oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében szavazati jogukat csak azok gyakorolhatják, a kik nevére az illető részvények legalább 2 héttel a közgyűlés hatánapja előtt a részvénykönyvben átíratott és kik részvényeiket a szelvényekkel együtt, legalább 3 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál bevény mellett letették.

Tanácskozási tárgyak:

1. A jegyzőkönyvet hitelesítő bizottság megválasztása.
2. Az igazgatóság évi jelentése és a zármérleg előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése és a felmentvény megadása.
4. A tiszta nyereségnyelv hovatfordítása iránti intézkedés.
5. Választása:
 - a) egy igazgatósági tagnak 2 évi működési időtartamra.
 - b) a felügyelő bizottságnak 1 évre, és
 - c) a választmány kiegészítésére szükséges tagoknak. Nagy-Becskerek, 1885. január hó 15-én.

Az igazgatóság.

Az első, valódi, nyálkát oszlató Hoff János-féle maláta-kivonat-melléczukorkák kék papírban vannak.

Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi sőr 1 üveg 60 kr.	Hoff János-féle koncentrált maláta-kivonat sőr 1 üveg 1.12, kis üveg 70 kr.
--	---

Orvosi tekintélyek, Bécsben: Dr. Bamberger, Schröter, Schnitzler, Rokitsansky, Basch, Finger tanárok stb. Berlinben: Dr. Frerich, Langenbeck, Liebreich Oszkár stb. rendelik sok betegségben jó hatással.

Hoff János-féle maláta-kivonat-melléczukorka 60, 30, 15, 10 kr.	Hoff János-féle maláta-egészségi csokoládé, 1/2 kilo I. 2.40 kr., II. 1.60 kr. 1/4 k. I. 1.30 kr. II. 90 kr.
---	--

Magas elismerések

oly gyógy-tápszerről, mely annyira megnyerte minden rangu osztály elismerését, mint eddig semmiféle készítmény, melynek gyógyhatása az egészség fenntartására páratlan.

T. HOFF JÁNOS urnak

feltalálója és készítője a maláta-kivonatnak, es. kir. udvari, és több fejedelem szállítója stb.

Bécs, Stadt, Graben, Bräunerstrasse 8. Friedland kastély (Csehország), 1882. nov. 21. Küldjön azonnal Clam-Gallas grófné ó excellentiájának 50 üveget az ön kitűnő maláta-kivonat-egészségi söréből.

A gróf udv. iroda: Weber. Kérek 24 üveget azon kitűnő maláta-kivonat-egészségi söréből forduló postával. Gmunden, decz. 11. 1883. gr. Pokesch-Osten.

Czímem alatt, Turnauhart kastély, gurföldi posta, küldjön azonnal 60 üveget az ön kitűnő maláta-kivonat-egészségi söréből. Gróf Auersperg Erwin.

Ily czím alatt: Gróf Tige Ernőnek es. k. alezredes, Zsigmond es. kir. főherceg ó felsége udvari kamarásának tíz üveg maláta-kivonat egészségi sörét postán-utánvétellel Gmündbe. Gróf Tige Ernő, es. kir. alezredes stb.

Sürgöny Nyitra-Zsamboktról. Kérek egy szállítmányt az ön kitűnő Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi söréből és maláta-czukorkából. Brogyán, Oldenburgi hercegnő.

Hajdu-Szoboszló, márcz. 21. 1884. Kérek egy szállítmányt az ön Hoff János-féle maláta gyógykészítményéből, (maláta egészségi sőr és maláta-melléczukorka). Starzenka Zsófia grófnő.

Közhasznossági szempontból közzéteszem, hogy az én hurutom és köhögésem, melynek esillapítására különféle gyógyszereket siker nélkül használtam, az ön Hoff János-féle maláta-készítményei által egészen megszűnt. Azért ezeket minden szenvedőnek ajánlatom. Budapest, ápril 6. 1878. Csikász János, m. k. honvéd-kapitány.

Tisztelettel kérem, küldjön gyorsan postán az ön világhírű Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi söréből 13 üveggel, és 3 csomag maláta melléczukorkát. Tisztelettel Aggyagos, márcz. 24. Kamas János.

Ön maláta-kivonat egészségi söre a legjobb hatású volt, kérek ezért ismét 13 üveggel és 3 csomag maláta-czukorkát utánvétellel. Aggyagos, ápril 17. 1884. Kamas János.

Kérek 10 üveggel az ön kitűnő Hoff János-féle maláta-kivonat egészségi söréből a leggyorsabban postán-utánvétellel. Tisztelettel bányász annavölgyi bányában Esztergom megyében. Tschadesch Pál.

Koronás fejedelmek nyilatkozatai: I. Ferenc József ó es. kir. felsége: „örvendek kitüntetni oly embert, mint ön.“ — I. Vilmos császár ó felsége: „a gyomorerősítő hatás, és a szép ízlet.“ — Az orosz császár ó felsége: „100 üveggel az ön kitűnő maláta-kivonattól Zarskoje Szeleba küldeni.“ (Schuwaloff) — Ö felsége a szászok királya: „A király-nyának igen jó hatással volt.“ — A bold. porosz király ó felsége: „A Hoff-féle maláta-kivonat jótétemény a gyomorra.“ — A dán király ó fels.: „örömmel tapasztaltam maláta-kivonatnak gyógyhatását úgy saját magamon, mint családom tagjain.“ — A román király ó felsége: „az ön kitűnő maláta készítményének jó híre.“ — Hohenzollerni hng.: „alig illik másra az ön érdemnek jelszava: bene merenti, mint önre.“ — Öttingen-Wallerstein herceg: „emberi kötelesség az elismert gyógyhatásokat tudatni.“ — Walsai hng.: „kérek azonnal küldeményt.“ — Hesseni örgrófné: „az elismert gyógyó — öne általános elismerés!“

60 magas kitüntetés. (506-3.2) Alapítótott 1847. Bécsben és Budapest 1861.

Kapható Nagy-Becskereken: L. Menzer, gyógyszerész; Adán: J. N. Popovics; Dettán: Haek és Heldenwanger; N.-Kikindán: E. Bretner, gyógyszer.; Hatzfelden: L. Manzin; O-Becsen: G. Petkovits; Tör-Becsen: Kaiser, W. Brem főlkja; Ujvidék: D. Koda, Wagner testvérek; Pannocsován: Graf, Bauer gyógyszer.; Rodda: Perjamoson: Jochmann Károly; Zimonyban: Fr. Benkó gyógyszer.; Temesváron: A. Babusnik, A. Kerner, St. Tarczay gyógyszer.; Warschawen: Br. Hoffmann, E. Frank; Zentán: Géza Kupkay, gyógyszer.; Belgradon: Dr. J. Gurje, gyógyszer.

Nyomatott a kiadó Pleitz Ferenc Pálnál Nagy-Becskereken.

Jelentés.

Alázattal alulírottak van szerencsém a helybeli, valamint a vidéki t. cz. község becses tudomására hozni, hogy én az ugynevezett, a kis hidon túl fekvő,

kamarális vendéglőt

átvettem és azt minden kényelemmel berendeztem. Továbbá, minekutána azon kellemes helyzetben vagyok, tisztelt vendégeimnek a legjobb és valódi fehér és vörös borokkal, valamint izletes és olcsó étkekkel szolgálhatni, kijelentem, hogy a vendégszobák — melyeket a vidéki vendégek nappal ingyen használhatnak —, istálló és széna árát teljesen leszállítottam, s e szerint reményelek számos látogatásnak elejébe nézhetni.

Dél- és estebéd bérletben úgy a házban, mint azon kívül olcsó áron adatik.

Alázattal
Kamisch József,
vendéglős.

(28-1.4)

Hirdetmény. (29-1.4)

A „Dinyási önszegélyző- és takarékszövetkezet“ t. tagjai 1885. évi február hó 11-én, délután 2 órákor, a szövetkezeti helyiségében

II. rendes közgyűlésre

ezennel meghivatnak.

N a p i r e n d:

1. Ideiglenes elnök megválasztása.
2. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag megválasztása.
3. Az igazgatóság jelentése és az 1884. évi zármérleg előterjesztése.
4. A felügyelő bizottság jelentése, és ennek folytán:
5. A felmentés megadása.
6. A felügyelő bizottság megválasztása.

Az igazgatóság.

A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ 1884. évről zárszámadása.

Magy.	Zármérleg.	Teher.	
Pénzkészlet 1884. december 31-én frt	31675-79	Részvénytőke frt	100700-
Értékpapírok, szelvények és ércpénz	671-74	Tartalékalap	22790-
Bankváltóárca frt	516157-81	Takarékári betétek és tőkesített kamatai	433934-22
le a visszleszámitolásban		Folyó számlai betétek és tőkesített kamatai	3038-8
elhelyezett	166624-17	Átmeneti kamatok 1885-re	7426-59
Hitelegyleti váltóárca	8919-97	Hitelegyleti biztosítékok és kamatai	6496-25
Előlegek értékpapírokra	13786-98	Hitelegyleti tartaléktőke	299-85
Fedezett folyószámlai követelések	38203-85	Fel nem vett osztalékok	1036-
Jelzálogkölszönök	118421-44	Nyereménytartalék a közös földbirtoknak eladásából	3030-99
Ingatlanok	1050-	Hitelezők	30487-91
Egy helybeli társintézettel közösen vett földbirtoknak még el nem adott része	13520-	A felügyelő bizottság tiszteletdíja és a napibiztosok jelenléti jegyei	1280-
Azon termelt tengeri készletben	2000-	Tiszta nyereség 1884-re	16150-91
Adósok	22999-10		
Nyomatványok	375-		
Követelések fővárosi pénztintézeteknél	25013-59		
Alapítványunk a Kisbirtokosok országos földhitelezeténél	500-		
	frt 626671-10		frt 626671-10

Tartozik.	Nyereség- és veszteség-számla.	Követel.	
Kifizetett és tőkesített kamatokért frt	19679-94	Kamatok és díjakért frt	49576-47
„ állami- és községi pótd-adóért	2050-55	lefizetett visszkamatért	3165-34
„ földadóért	448-75	Nyereségért az intézet tulajdonát kepezett, eladott értékpapíroknál	2144-
„ és tartalékba helyezett betéti kamatadóért	2819-50	Egyéb jövedelmekért	494-42
Üzleti költségért	3296-42		
Hivatalnok fizetésekért	6400--	Adómentes jövedelmek:	
A felügyelő bizottság és az ügyész tiszteletdíjért	750-	a) értékpapírok kamatai frt	646-46
A napibiztosok jelenléti jegyeiért	900-	b) a földbirtok termése	2830-06
A tiszta nyereségért	16150-91		
	frt 52526-07		frt 3476-52
			frt 52526-07

Nagy-Becskerek, 1884. december 31-én.

A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ könyvvivőse:

Oldal Antal.

A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ igazgatósága:

Steinitzer Géza, Schwarcz Mihály, Weisz Izsó, Vécsey István.

Ezen zármérleg és nyereség- és veszteség-számla a „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ üzleti könyveivel összehasonlítván és a pénztár ennek megfelelőleg megvizsgáltván, az utóbbi rendben levőnek, a könyvek pedig helyesen és a törvény szerint vezetetteknek és a jelen zármérleggel és nyereség- és veszteség-számlával mindenben megegyezőnek találtak.

Nagy-Becskereken, 1885. évi január hó 20-án.

(32-1.4)

A felügyelő bizottság:

Dr. Demkó Pál, Schultz András, Spiegl Jakab.

A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ felügyelő bizottságának jelentése az 1885. évi XVII. rendes közgyűléséhez.

Tekintetes közgyűlés!

Alulírtak, mint a „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ felügyelő bizottságának a múlt évi február hó 2-án tartott XVI. rendes közgyűlés által megválasztott tagjai, ezennel tiszteletteljesen jelentjük, hogy kötelességünknek ismervén, a „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ ügyvitelét a kereskedelmi törvény rendelkezéséhez képest az év folyamán szigorúan ellenőrizni, lelkiismeretes eljárásunk eredményeképp nyilatkoztatjuk, hogy az ügykezelést minden tekintetben helyesnek és az alapszabályoknak megfelelőnek, — az intézet könyveit, iratait és pénztárát pedig több ízben alaposan megvizsgálván és az 1884. évre az igazgatóság által elkészített s nekünk bemutatott mérleget a pontosan és helyesen vezetett könyvekkel — melyek mintaszerűségét az intézet könyvvivőségét különös elismerés illeti meg — és kimutatásokkal tételről-tételre összehasonlítván, a mérleget ezekkel mindenben megegyezőnek és a vagyontéte kitüntetett pénzkészletet és értékeket tényleg meglévőnek találtuk. Mindezek nyomán kijelentjük, hogy az 1884. évre kitüntetett 16.150 frt 91 krajny — illetve az igazgatóságot megillető 1615 forint 9 krajny 10/100-nyi nyereség rész leutó után fenmaradó — 14.535 frt 82 krajny nyereségnyelv a valóságának megfelelő s ennek hovatfordítására nézve hozzájárulunk az igazgatóság oda irányuló indítványához, hogy

- a) 11.077 frt — kr. 1007 drb részvény 15. számú szelvényeinek 11—11 frt osztalékkal való beváltására fordítsanak;
- b) 2210 frt — kr. a tartaléklőkéhez csatolassék ennek 25.000 frt-ra való kikerekítése céljából;

- c) 700 frt — kr. jótékony s közczélú adakozásokra és jutalmazásokra való felhasználás végett az igazgatóság rendelkezésére bocsátassék; és a maradványbeli
- d) 548 frt 82 kr. új számlán az 1885. év javára könyveltessék.

14.535 frt 82 kr.
Mi ezen javaslatot, mely az igazgatóság előrelátó, gondos eljárásáról tanuskodik, nem eléggé ajánlhatjuk a tisztelt közgyűlésnek elfogadás végett, mert, ha egyrészt a tartaléklőkének minél nagyobb összeggel való gyarapítását az intézet és az avval érintkezők érdekében levőnek tartjuk, másrészt elismerőleg méltányoljuk az igazgatósági javaslatnak oda irányuló törekvését, hogy a múlt évben elért rendkívüli jövedelemnek legalább egy részével óhajjja az 1885. év nyereségnyelvét szaporítani, megléve ez által az első lépést arra nézve, hogy az intézet részvényeseinek mindinkább egyenlő jövedelem állandósítható legyen.

Végül azon kérelemmel járulunk a tekintetes közgyűléshez, méltóztassék ezen jelentésünk alapján úgy az igazgatóságnak az 1884. évben folytatott ügyvitelre, mind az alulírt bizottságnak eljárására nézve a felmentvényt megszavazni.

Nagy-Becskereken, 1885. január hó 20-án.

A „Torontálmegyei takaré- és hitelbank“ felügyelő bizottsága:
Dr. Demkó Pál, Schultz András, Spiegl Jakab.

Folytatás a mellékletben.